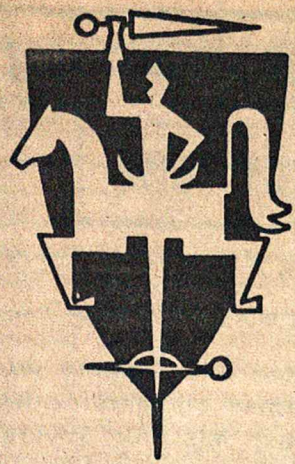

Mr. J. Rugienius
12230 Washburn St.,
Detroit, Mich. 48204
U.S.A.

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

NEPRIKLlausoma LIE TU VA

The oldest and biggest Lithuanian
newspaper in Canada.

Le plus gros et plus vieux jour-
nal Lituanien au Canada.

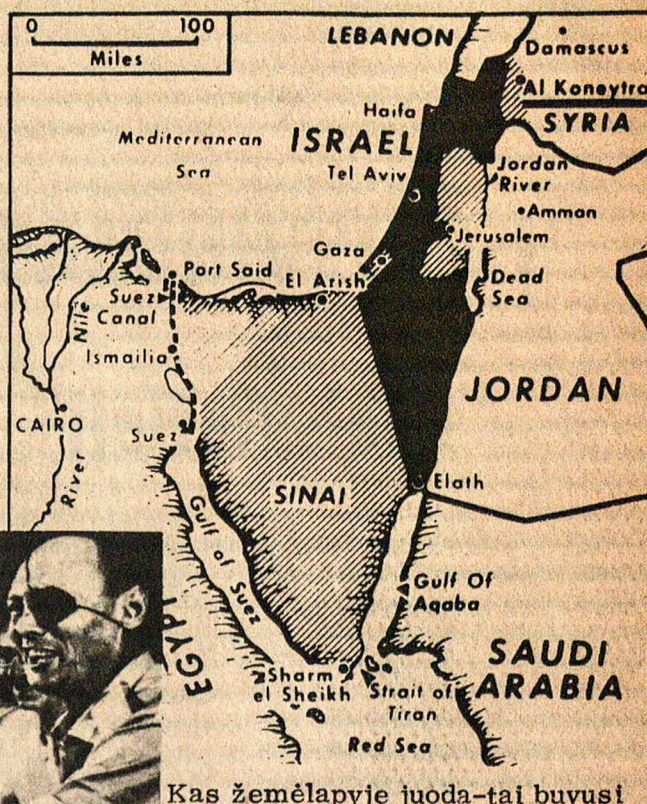
Seniausias tautinės demokratinės
minties savitautis Kanadoje.

NR. 25/1050/ * LIETUVIŠKŲJŲ MOKYKLŲ METAI, 1967, BIRŽELIS-JUN-JUNE 21. * XXVI METAI * LITUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P.Q.

Iš kairės sėdi: R. Paulėnas, C. Bergolas-Bealles, J. Lišauskas, rektorius Tėv. Leonardas Andrekus, V. Šatas, A. Su-
batis; stovi iš kairės: K. Domkus, D. Velavičius, V. Vaičiūnas, L. Rutkauskas, V. Tamulis, A. Vidmontas, R. Bužėnas,
J. Tamoliūnas, Br. Jonas, O.F.M.

Kennebunkport, Maine, USA, šv. Antano gimnazijos abiturientų 8-jai laidai brandos atestatus išdavė Lietuvos atstovas Amerikoje Juo-
zas Kajeckas. Išleisťvėse buvo staigmena- JAV prezidento L. Johnsono laiškas, kuriuo jis labai gražiai pasveikino lietuviškosios
gimnazijos abiturientus ir pareiškė jiems nuoširdžius linkėjimus. Atvaizde: J. Kajeckas įduoda brandos atestatą D. Valavičiui iš De-
troito; dešinėje gimnazijos direktorius G. Baltrušaitis; dešinėje 14 gimnaziją baigusį abiturientų.

DAYAN

Kas žemėlapyje juoda-tai buvusi
Izraelio valstybė; kas sulinuota,
dabar Izraelio užkariauta. Čia iš
žabiško karo specialistas Dayn.

Juokdariai iš to karo anekdotus kuria: sako, amerik-
nai Westmorelandui, karo vadui Vietname, paršė akį,
Antonianum, gal gi jam, kaip Dayanui, pradės sektis Vietnamokare...

Ir Kosyginas todėl atsivežęs į New Yorką 50 telochra
nitelių, kad bijas Dayano užpuolimo... žabiško...

Desperatiška kova Jungtin. Tautose

Agresoriui - Nasserui
ir arabų kurstytojams-
Sovietams nepasisekė: Iz-
raelis per penkis dienas
arabų sumušo totališkai.
Du milijardai dolerių Ru-
sijos sukišti į arabų gink-
lavimą ir Rusijai dar ne-
išmokėti nuėjo dūmais,
kuriuos išskleidė Arabi-
jos puslėsio vėjai. Tat
nukentėjo ne tik arabai,
bet ir juos kurstę ir pa-
laikę rusai.

Agresorių padėtis, aiš-
ku, nepavydėtina. Kaip sa-
koma, skęstantis tveriasi
ir už šiaudų. Maskva tat,
visą laiką remdamasi

Jungtinių Tautų statuto 10
paragrafu, teigė, kad tokie
įvykiai, kaip arabų karas
su izraelitais, turi būti
sprendžiamas Saugumo
Tarybos ir todėl atsisa-
kinėjo prisidėti prie iš-
laidų išlaikant Jungtinių
Tautų taiką palaikančią
kariuomenę Gazos srity,
dabar staiga pakeitė nu-
sistatymą ir pareikalavo
sušaukti nepaprastą Jung-
tinių Tautų pilnatinę se-
siją, kad ji spęstų Arabų
- Izraelio karo pasekmes.
IZRAELIS NESITRAUKS

O apie karo pasekmes
Izraelio min. pirm. Eško-
lis parlamente pareiškė,
kad Izraelis neistraks iš
užimtų pozicijų, kad pats
Izraelis spęstų savo liki-
mą ir todėl pats siūlo tar-
tis su arabų valstybėmis.
Eškol sako: Jungtinės Tau-
fos saugoti taiką, bet jos
18 metų negirdėjo, kaip
Nasser kasete grąsino
sunaikinti Izraelį ir ne-
pasmerkė pasikėsinimo,
ir nepasmerkė padėties,
kai Egiptas uždarė Izra-
eliui vandens kelius.

Dabar klausimo esmė
sukasi ties Maskvos rei-
kalavimu, kad Izraelis at-
sitrauktų į pozicijas, ku-
rios buvo sutartos 1949
metais, atseit- į ribas, ku-
riose buvo iki šio karo.

Tuo tarpu nors dalinai
būtų atstatytas Maskvos
ir arabų prestižas. Bet
Izraelis sako, kad jis ne-
sitrauks iš užimtųjų sri-
čių.

Tokiai padėčiai esant,
nežiūrint to, kaip Jungti-
nių Tautų asamblėja be-
nutartų, liktų tikrai atnau-
jinti karą, o tas reikštų,
kaip sako U Thant, jau
trečiojo pasaulinio karo
aktą. Ar gi Maskva tam
karui pasirošusi?

ARABAI TARŠI, BET
NE KARIAUTI...
Kuverte posėdžiavo
arabai, įeiną į Arabų Ly-
gą. Posėdžiai pertraukti,
nes visi tie arabų užsie-
nio reikalų ministrai
išskrido į Jungtinių Tau-
tų nepaprastą sesiją,
kuri pradėjo darbą, spęs-
dama Izraelio-Arabų ka-
ro pasekmes.

Jie padarė klaidą, kai
nutarė boikotuoti ir Ame-
riką ir Angliją ir Vakarų
Vokietiją. Tokiu atveju
šios valstybės aiškiai pa-
statomos į priešų pozici-
ją. Be to, jos kažką gal-
voja daryti ir su naftos
resursais, kuriuos naudo-
ja suminėtos valstybės.
Bet kas gi kitas naftą pa-
naudos ir mokės už ją
tvirtą valiutą? Tat reika-
lai darosi labai painūs.

Atrodo, kad Maskva no-
ri pasinaudoti arabų ne-
laime ir atgauti savo mi-
liardus, kuriuos sukišo
arabams, juos ginkluoda-
mi: naftą iš arabų lms,
bet... ją pardavinės Ame-
rikai, Anglijai ir Vakarų
Vokietijai... Tokia suka-
politika yra išnaudotojų.
IZRAELIO IR VAKARŲ
VALSTYBIŲ

nusistatymas: Amerika,
buvusi prieš nepaprastos
sesijos sušaukimą, stūlo
Izraeliui ir Arabams tar-
tis tiesiogiai vieni su ki-
tais. Britanija pasisako
tikrai už kairių Izraelio

-Arabų sienų išlyginimą,
bet neprisideda prie SSSR
reikalavimo atsitraukti į
senas ribas.

Izraelio užs. reik. mi-
nisteris Eban New Yorkan
atvykęs pareiškė: Izraelis
iš užimtųjų sričių neat-
sitrauks. Primenama, kad
kai Jungtinių Tautų pilna-
tinę nutarė ir pareikalavo
Rusiją pasitraukti iš Ven-
grijos, sukilimui vykstant,
rusai nepasitraukė ir
šiandien ten sėdi, - tai ko-
dėl Izraelis turi klausyti
JTO nutarimo? Ar todėl,
kad Izraelis mažesnis už
Rusiją?

Atrodo, kad visas tas
triukšmas, kurį dabar ke-
lia Maskva, yra tikrai pro-
paganda, nukreipta prieš
Ameriką. Bet iš to nieko
rimto negalima laukti.

Eban Kosyginui gerai JT
atkirto ir pastebėjo, kad
niekas kitas su nacijs ne-
sudarė kraugėriško susita-
rimo, tik tai viena Maskva.
RUBY BUVO SĄMOKSLE
PRIEŠ KENNEDY

Prokuroras Jim Garri-
son, vedęs prezidento Ke-
nnedy nužudymo bylą,
pranešė, kad Osvaldo nu-
žudytojas Jack Ruby da-
lyvavo sąmokslininkų gru-
pėje nužudyti Kennedy.

Garrison šį pareiškimą
padarė oficialiai teismui,
kuris pareikalavo įrody-
mų jam kaltinant Clay
Shaw. Garrison įrodinėja,
kad kelios savaitės prieš
Kennedy nužudymą Osval-
das, Ruby ir Shaw buvo
susitikę Baton Rouge
mieste "Capitol Hill"
viešbutyje, ir Shaw, kuris
yra stambus prekybinin-
kas, Osvaldui ir Ruby pe-
daves pinigų.

LAISVOSIOS SPAUDOS
INSTITUTAS
susirenka Genevoje tartis
dėl priemonių, apsaugoti spa-
udos laisvę nuo įstatyminių ir
administracinių suvaržymų.
Institutas turi per 1500 na-
rių iš 35 laisvųjų kraštų.

NAUJA KANADOJE

INGAS SUSITARIMAS

Amerikos Jungtinių
Valstybių automobilių
pramonei susitarus su
Kanados auto pramone
pastatyti 91 naujas fabri-
kas ir atnaujinti bei iš-
plėsti 168 jau veikiančių fa-
brikų; gavo darbo apie 16,
000 darbininkų; bendrai-
Kanadoje auto-pramonėje
įsidarbinimas pakilo 23%.

FEDERALINIS
PREKYBOS

ir pramonės ministeris
R. Winters, Hanoverio
Dartmouth kolegijoje, JAV
gavęs garbės daktaro
laipsnį, labai gražiai kai-
myniškai pasisakė apie
Kanados ir JAV bendra-
darbiavimą, ne tik tai šių
abiejų valstybių naudai ir
gerovei, bet ir padedant
besivystančioms valsty-
bėms.

UŽSIBAIGĖ ILGAS
STREIKAS

Canadian Coleman Co.
Ltd. streikas užtruko 8
mėnesius, bet dabar jau
pasibaigė. Darbininkai
gavo 41 centą priedo už
darbo valandą, 2-m cen-
tais daugiau, negu įmonių
direkcija pradžioje pro-
jektavo, o darbininkai

DIDYSIS
NEW YORKAS

susilaukęs daug ir didelių
svečių, turi daug rūpesčių,
nes turi juos saugoti ir ap-
ginti. Pav. Kosyginas su Gro-
myka ir Dobryninu apžiūrėjo
New Yorko miestą, lankė kai-
kurias krautuves, - juos ly-
dėjo didelis policijos ir sau-
gumo agentų bei seklių bū-
rys. Bet juos reikia saugoti
ne tik tai važinėjančius per
miestą, bet ir miegančius...

• Prancūzijos presiden-
tas de Gaulle paprašė su-
teikti jam ypatingas teis-
es 9 mėnesius tvarkyti
ekonominius reikalus. Se-
natas prašymą atmetė,
bet parlamentas ypatingas
teises suteikė.

pradžioje reikalavo 66
centų valandinio priedo.
Įmonės gamina šildymo
ir klimatizavimo priemo-
nes - air conditioners.
PATAISOS NAMAI JAU-
NIEMS NUSIKALTĖLIAMS

Nova Scotia suprojek-
tavo pastatyti pataisos
namus jauniems nusikal-
tėliams. Statybos ir įren-
gimų išlaidos apskaičiuo-
tos 11,635,000 dolerių.
RINKIMAI ONTARIO

provincijoje buvo spėjami
jau anksčiau, bet dabar,
jau pasibaigus, kaip spė-
jama, paskutinei šio par-
lamento sesijai, rinkimai
tespėjami tikrai apie spa-
lio ar gal lapkričio mė-
nesius. Min. Yaremko po
nelaimingo atsistikimo
ligšiol dar neveiklus. Jo
ministerijos biudžetą
pristatė min. Spooner.

STATYS CELIULIOZĖS
FABRIKĄ

Quebeco vyriausybė
nutarė dalyvauti celiulio-
zės fabriko statyboje Sac-
re Couer vietovėje, apie
160 mylių į šiaurės rytus
nuo Quebeco miesto. Fa-
briko statyba kaštuos apie
18 milijonų dolerių.

VLIKO TARYBOS
POSĖDYJE

dr. J.K. Valiūnas - apžvalgi-
niam pranešime ir atsakya-
mas į gausius tarybos narių
paklausimus - išsamiai nu-
švietė savo patyrimus apsi-
lankymų metu Europoje (ypač
Romoje, Vatikane, Madride
ir Paryžiuje), Hamiltone, To-
ronte ir Chicagoje.
Buvo paliesti visi su Vliko
uždaviniais susiję įvykiai bei
klausiama, šiuo metu iškylan-
tieji tarptautiniai plotmės ir
lietuvių visuomenė.

Vliko vicepirm. J. Audėnas
apžvelgė sausio 14-15 d. veiks-
nių konferencijos nutarimų
vykdymo eigą ir painformavo
tarybą kad:

1) Siemet numatoma išleis-
ti antra papildyta bei patai-

Lietuvių gyvenimo faktai

LIETUVOS "DELEGACIJŲ"
į Pasaulinę parodą dalyvau-
ti "Lietuvos dienoje" iš Lie-
tuvos išlydėti, kaip rašo "Ti-
esa", šie asmenys: min. pirm.
pav. K. Kairys - vadovas, auk-
tarybos pirm. A. Barkauskas

pirm. pav. Diržinskaitė, Akd
prim. J. Matulis, dailės-gos
pirm. J. Kuzminskis, Vilni-
aus burm. J. Vildžiūnas, "Šv
iturio" red. A. Bieliauskas,
radio montuotoja Pušins-
kaitė, sol. S. Rapalienė, an-
samblis "Lietuva" grupė,
styginis kvartetas, komp.
Vainiūnas, sol. E. Saule-
vičiūtė ir sol. V. Daunoras

Birželio 20 d. 3 val. pop.
numatyta spaudos konfe-
rencija ir po jos koncertas
Sov. Rusijos pavilijono te-
atre. Koncertai kasdien
numatomi du: 12 val. dien-
nos metu ir 6 val. vaka-
ro. Koncertai vyks tame
pačiame Sov. Rusijos pa-
vilijono teatre. Įėjimas
ten nemokamas ir lais-
vas visiems. Tikrai no-
rint įeiti, tenka stovėti
eilėje.

Montrealio programa lie-
tuvų yra ši, oficialiai pa-
skelbta: birželio 20 d. sp-
audos konferencija ir po
jos koncertas; birželio 21
12 val. diena koncertas ir
6:30 taip pat koncertas;
birželio 22 d. 6:30 vaka-
ro koncertas; birželio 23
diena 12 val. diena koncer-
tas, 1 val. pranešimas ap-
ie Lietuvą, 7:30 didysis
koncertas; birželio 24 d.
12 val. diena koncertas;
birželio 25 d. 12 val. ir
6:30 koncertai.

Pranešimus apie Lietu-
vą daro tikrai rusai. Kas-
dien nuo 9:30 rodomi fil-
mai.

syta 1965 m. išleistosios V.
Vaitiekūno brošiūros Lithua-
nia laida:

2) Baigiamas rengti sąlan-
cos (folder) pavaldos inform-
acinis leidinys apie Lietuvą,
skiriamas dideliais kiekiais

KANADOS LIETUVIŲ
DIENOS REIKALAI

Sąryšy su Kanados šimt-
mečio minėjimu ir Pa-
sauline paroda, tradicinė
Kanados Lietuvių Diena
rugsėjo 2-4 d. d. Montre-
alyje norima padaryti iš-
kilniausia iš visų buvusių.
Jau yra pasižadėję daly-
vauti visa eilė tautinių
šokių grupių iš Kanados
ir Amerikos. Iš Expo 67
vadovybės šių grupių pa-
sirodymams jau galutiniai
gautos dvi dienos Pales-
tre Ste. Helene, rugsėjo 2
ir 3. KLB jaunimo sekcija
tuolaiku prie Montrealio
organizuoja specialią sto-
vyklą. Jau baigiamos iš-
dirbti ir kitos - religinės,
meninės, sporto ir pasi-
linksminimų programos
detalės. Šiom dienom iš-
leistas dailininkų T. Va-
liaus ir R. Bukausko dar-
bo ženklukus lipinti prie
automobilio lango. Šiuos
ženklukus, kurio atvaizdą
šiam laikrašty matysit
prie kiekvieno mūsų pra-
nešimo, galima užsisakyti
paštu pas: Mr. J. Šiaučiu-
lis, 6897 Mazarin St.,
Montreal 20, Que., Cana-
da. Kaina 75 centai.

Kanados Lietuvių Die-
nos spaudos ir infor-
macijos tarnyba.

skleisti nelietuvių tarpe, ypač
mokyklose;

3) Lietuvos Tyrimo Institu-
tas priėmė Vliko pasiūlymą
rengti knygą lietuvių tautos
genocidui nušviesti ir jau
kaupia jai medžiagą. E.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE
INDEPENDENT LITHUANIAUž Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!For liberation of Lithuania!
For loyalty to Canada!Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĘ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.Redaktorius Jonas Kardelis.
Administracijos Pranas Paukštaitis
DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal. Quebec, Canada.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 6.00	Canada \$ 6.00
Amerika ir P. Amerika . . . \$ 6.50	America & S. America \$ 6.50
Visur kitur \$ 7.00	Other Countries . . . \$ 7.00
Atskiras numeris \$ 0.15	Single copy \$ 0.15

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba pasto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

"IŠLAISVINIMAS"

ir

"išlaisvintieji"

Desperatiškai nervingą 1940 metų birželio mėnesio 15-tos dienos rytą, kada Sovietų Rusijos, su-
laužiusios nepuolimo su-
tarti ir iškilmingus pasi-
žadėjimus gerbti Lietuvos
nepriklausomybę, raudono-
ji armija, okupuodama Lie-
tuvą, peržengė Lietuvos
sieną, -Sovietų Rusijos mi-
nisteris pirmininkas V.
Molotov per Maskvos ra-
dio pasakė trumpą kalbą,
kreipdamasis į rusų tautą.
Ištisas jos tekstas, žino-
ma, yra Maskvos radio ar-
chive, bet kalbos turinys
buvo šis: Vakarų imperia-
listai, pasinaudodami są-
lygomis, atplėšė nuo Rusi-
jos mūsų Šiurės- vakarų
kraštą, -tai dabar ir mes,
pasinaudodami sąlygomis,
jį sau grąžiname.

Tai toks buvo Lietuvos
"išlaisvinimas", kai taip
daug sovietininkų kalbama
apie Lietuvos išlaisvinimą.
Šią Molotovo pasisaky-
mą pats girdėjo šio straip-
nio autorius.
Už šią imperialistinę ir
kolonialistinę Maskvos pa-
sielgimą, žinoma, atsakin-
ga Sovietų Rusija. Tačiau
atsakingi ir Lietuvos komu-
nistai tiek, kiek jie iki
šiول nepasmerkia okupa-
cijos ir jai nesipriešina.

Vadinamosios "vyriausy-
binės-partinės delegacijos"
/iš tikrųjų ši 10-ties as-
menų delegacija tai ne de-
legacija, bet Maskvos iš-
rinktuota vergų vilks-
tinė, tiksliai ši kartą siun-
čiama ne į Sibirą, o į Mon-
trealį, reklamuoti okupantų
atvykimą į "Lietuvos dieną"
proga reikia pasaky-
ti, kad Pasaulinėje paro-
doje Lietuvos nėra. Ir rei-
kia labai apgailestauti, kad
ir pati delegacija yra "ver-
gų nužemintųjų" rolėje, at-
vežta, kaip ir visi Lie-
tuvos eksponatai, ne Lie-
tuvos nauda, bet Sovietų Ru-
sijos didybei pavalzduoti,
kaip viena tiklata mozaiki-
nė "didžiosios tėvynės" de-
talė, "daugtautinės valsty-
bės" dalis, bet ne Lietuvos.
Labai reikia apgailestauti
tokią vergišką "delegacijos"
rolę. Juo tragiškesnė, nes
"delegacija" gali kalbėti
tiksliai tą, kas yra nustaty-
ta Maskvos.

Mes, laisvėje esantieji,
suprantame sunkias gyve-
nimo ir veiklos sąlygas o-
kupacijoje, kuri yra žiau-
ri, bet vis dėlto mes stebi-
mės, kad būrys intelektua-
lių visiška yra netekęs lie-
tuviško stuburkaulio. Ir

net išsižadėjęs tautos var-
do, kas yra jau nusikalti-
mas prieš pačią tautą ir
josios ateitį.

Nuostaba tina, kai liaud-
is dešimt metų kovojo su
okupacija, o administrac-
ijos priešakyje stovintieji
neparodo jokios iniciaty-
vos Lietuvai daugiau lais-
vės ir teisių iškovoti. Iki
šiul visi Lietuvos ryta at-
plėšti ir atiduoti Gudijai,
kai Maskvos sutartis yra
aiškiai nustačiusi sienas.
Visa Mažoji Lietuva tebe-
okupuota, nors pačios Mas-
kvos Mokslių Akademija
pripažįsta, kad tai yra Lie-
tuvos sritys/žūr. Pašto
Lietuvos valstybės susik-
ūrimas/. Niekas negirdėti,
kad Lietuvos priešakyje
stovintieji darytų kokių
nors žygių lietuvių tautos
teisėms apginti, kai jau
patys rusai sudaro idėjin-
tus telkinius ir reikalauja
rusų tautai laisvų. "Po Li-
etuvą miegas" gi, tiksliai
udis viena vienokiu ar kito-
kiu būdu reiškia pasiprieši-
mą okupacijai.

Mes galime suprasti ir ge-
rus santykius su Rusija ir
galimą abipusę iš to naudą,
jeigu tie santykiai būtų tei-
singi, korektiški, bet ne iš-
naudotojiški, kaip dabar y-
ra, ligi lietuvių nuvertinti-
mo ir vergų padėti, kaip kad
yra ir su "Lietuvos delega-
cija" į šią Pasaulinę paro-
dą Montrealyje.

Mums nepaprastai skaudu
ir mes labai kenčiame
šiuo metu dėl vadinamo-
sios "delegacijos" lanky-
mosi, nes tuo labai žiau-
riai paniekiamas lietuvis,
nes Kanados žmonės labai
gerai žino, kad vadinamo-
ji "delegacija" yra apgai-
lėtina marionetė; bevalė
ir beteisė.

Mes džiaugiamės savo
tautiečių atsiekimais tėvy-
nėje; mums malonu, kad
lietuviai bendroje padėty-
je kai kuriose srityse pir-
mauja, bet mums labai skau-
du, kad lietuvių iniciatyva
nežmoniška suvaržyta ir
kad tas didysis propagandi-
nis melas tebetęsiamas.
Ir šia proga lietuvių mes
pritamame tiksliai kaip lie-
tuvus, bet ne okupacinio re-
žimo žmones. Mums bega-
lo skaudu jus matyti paver-
gųjų padėtyje. Ir šis mū-
sus susitikimas mumyse su-
žadina didesnį ryžtą ir pa-
staukiojimą kovoti už tau-
tos laisvę ir Lietuvos val-
stybės nepriklausomybę.
J. Kardelis.

MENO IKI AUSŲ, O
KITKO IRGI GAUSU

Dail. Dagys

Kaip tik prieš trisde-
šimt metų -1937 -lankiau
pasaulinę parodą Pary-
žiuje ir klajojau po tą
garsų Europos didmies-
tį. Įspūdžiai iš tos kelio-
nės ir šiandien dar tebegy-
vi, nors daug duklių nusė-
do ant jų.

Manau, kad vaizdai iš
Expo 67 lankytojams bus
irgi ilgai gyvi, ir mano
penkių dienų vazojimasis
po tą aikštę tegalės išnyk-
ti tik tai su manimi.

ARCHITEKTŲ KŪRYBA

Kaip galvojau, taip ir
buvo. Labiausia dėmesį
traukė patys pastatai. Tai
sritis, kur architektai sa-
vo gabumams ir polė-
kiams davė pilną valią ir,
manau, pasiekė to, ko no-
rėjo. Nėra pasikratų, nei
pamėgdžiojimų, -įvai-
rumas didžiausias. Daž-
nas iš jų yra tikra didin-
ga ir gracinga, abstrakti
skulptūra, o abstrakcijos
skulptūros susigėdė turi
traukti už jų kampų, nes
nepateisina savo paskir-
ties, kadangi skulptūros
bebalės, o pastatai iš-
kalbingi.

Štai - amerikonių apva-
lus ir didingas lyg dan-
gaus skliautas, visas per-
sišviečia, o vakaro švie-
soms sužėrus - kristalu
žvilga. Per jį pasidareš
sautunelį net traukinėlis
lenda lyg per kalną. Vo-
kiečių - neįspūdingas, bet
atmintinas dėl paprastu-
mo, -jis turbūt ir ekono-
miškiausias, tai didžiulį
palapinių grupę. Jį bus
lengviausia ir nugriauti,
kai su kitais bus daug
vargų, kurie iš metalo py-
nių - kryžmių tvirtai su-
montuoti. Gal jiems bus
skirta kaip šios šventės
liudininkais apleistiems
ilgai ten liudėti. Dabar gi
juos ten linksmina po jais
besitaškantys vandenys,
tarpe jų griaučių beduluo-
ja žmonės ir aplink juos
bežaidžiančios kitų pa-
statų gracingai besisu-
kiojančios ar tiesiai be-
bėgančios švarutėlės sie-
ynos. Tai vėl tarp jų mai-
šosi tradicinių Azijos pa-
statų; smulkiai dekoruo-
tos ir skaisčiai išdažytos
sienos, nišos, pastogės bei
stogai; tai grubūs, lyg
kregždžių sukrėstų lizdų,
pastatai; tai vėl lyg tvir-
tovės, tai lyg uolos, tai lyg
eglynų smailios viršūnės
kyšobokšteliai, tai vėl de-
žės ant kolonų, tai apvers-
ta piramidė, kuri siūbuo-
ja ant savo smaigalių be-
stovėdama, vėjui papūtus,
bet jos aukštuma vis pilna
lankytojų -tai Kanados kū-
rinys.

RODOMAS ŽMOGAUS
KŪRYBINGUMAS

Kiekvienas kraštas sa-
vuose paviljonuose sten-
gėsi parodyti savųjų
žmonių šokių bei kito-
kų pasiekimus bei jų
aspiracijas, tik Kubos
Castro į savo pastatą nie-
ko neatvežė, lyg jo žmo-
nės nieko nepadarė ir nie-
ko nedaro. Jis visas dvie-
jų aukštų sienas iškliauja
išdidintų laikraščių foto-
kopijomis, kur galima pa-
matyti kitų jau seniai už-
mirštus fašistinių vadų
vaizdus.

Taigi, labai įvairūs visi
pastatai išorinėmis kons-
trukcijomis bei vidiniais
įrengimais, bet beveik vi-
si turi didesnę ar ma-
žesnę meno galerijas, -
rodančias nuo seniausių
laikų ligi paskutinių die-
nų jų meno darbus.

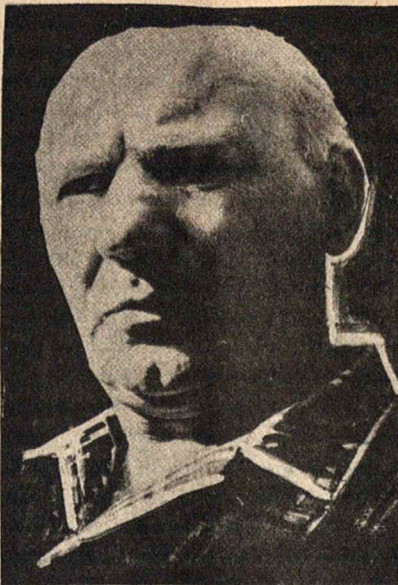
Kas mėgsta gėrėtis
menu, tiems Expo 67 tik-
ras dangus, nes ten meno
yra iki ausų; kitiems gi tai
nei šilta, nei šalta.

LABAI DAUG MENO

Be paviljonų galerijų,

ten yra keletas vien me-
nui skirtų pastatų. Paro-
dos aikštės viduryje yra
Europos kultūriškai ben-
dradarbiaujančių tautų
pastatas, talpinąs pasta-
rųjų laikų meno darbus.
Netoli Kanados paviljono
yra Kanados meno paro-
da. O arti didžiojo įėjimo
į kurį atvažiuojama auto-
busais, yra didžiulis pa-
stas su brangiais meno
rinkiniais atsiųstais iš

expo67

Dailininkas-skulptorius
DAGYS

kimas. Ir viduje jis kilniai
patrauklus; jį ir fontanas
įdomiausias iš visų ten
esamų vandens žaidimų.
Ir kaip bus liūdna, jei ji
reikės nugriauti.

Britai, atrodo, slėkė
žiūrą patraukti ir nu-
stebinti triukšmo, švie-
sos, figūrų dydžio, kasdien-
ybės šaržavimo ir kitais
efektais. Tada jiems pa-
vyko, -prie šio pastato vi-
sada ilgiausia eilė.

Kiti gi, kaip sovietai,
Čekoslovakai stengėsi pa-
rodyti kaip gražiai jie
gyvena ir ką gali padaryti:
jie pilni įvairių išdirbinių,
nuotraukų ir dainos gar-
sų. Kai tuo tarpu vokie-
čiai ir amerikiečiai visai
nerodo pramonės išdirbi-
nių, nes ir taip visi žino,
kad jie yra didžiausi šios
srities meistrai. JAV yra
vienintelės išdrisusios
parodyti realų mėnulio
paviršių su į ten jau nu-
siųstu įrengimu ir dar
ketinamą išsiųsti žmogų,
nešantį daiktą. Jei šis mė-
nulio paviršiaus vaizdas
teisingas, tai koks pa-
prastas -žvyrduobės pri-
menantis tas mūsų žavių-
jų nakčių valdovas.

RODOMAS ŽMOGAUS
KŪRYBINGUMAS

Kiekvienas kraštas sa-
vuose paviljonuose sten-
gėsi parodyti savųjų
žmonių šokių bei kito-
kų pasiekimus bei jų
aspiracijas, tik Kubos
Castro į savo pastatą nie-
ko neatvežė, lyg jo žmo-
nės nieko nepadarė ir nie-
ko nedaro. Jis visas dvie-
jų aukštų sienas iškliauja
išdidintų laikraščių foto-
kopijomis, kur galima pa-
matyti kitų jau seniai už-
mirštus fašistinių vadų
vaizdus.

Taigi, labai įvairūs visi
pastatai išorinėmis kons-
trukcijomis bei vidiniais
įrengimais, bet beveik vi-
si turi didesnę ar ma-
žesnę meno galerijas, -
rodančias nuo seniausių
laikų ligi paskutinių die-
nų jų meno darbus.

Kas mėgsta gėrėtis
menu, tiems Expo 67 tik-
ras dangus, nes ten meno
yra iki ausų; kitiems gi tai
nei šilta, nei šalta.

LABAI DAUG MENO

Be paviljonų galerijų,

ten yra keletas vien me-
nui skirtų pastatų. Paro-
dos aikštės viduryje yra
Europos kultūriškai ben-
dradarbiaujančių tautų
pastatas, talpinąs pasta-
rųjų laikų meno darbus.
Netoli Kanados paviljono
yra Kanados meno paro-
da. O arti didžiojo įėjimo
į kurį atvažiuojama auto-
busais, yra didžiulis pa-
stas su brangiais meno
rinkiniais atsiųstais iš

DAILININKO ŽVILGSNIS
Į PASAULINĘ PARODĄ
Montrealyje.

visų pasaulio šalių. Čia,
kaip brangiame kataloge
rašoma, kad jums nerei-
kėtų važinėti po pasaulį
beieškant meno -menas
atvažiuo pas jus pačius.
Čia yra darbų nuo seniau-
sių ligi naujausių laikų, iš
kapitalistinių ir komunis-
tinių kraštų ir iš vi-
sų žemės kontinentų.

Iš brangiausių darbų
gal būt bus Rembrandto-
Apaštalo Petro užsigyni-
mas iš Amsterdamo mu-
ziejaus ir Rodino-šešių
piliečių iš Kale (Calais)
miesto - 7 pėdų aukščio
bronzinė grupė iš Fil-
delfijos muziejaus.

Tai skulptūra, prie ku-
rios reikia sustoti ir į ją
išgilinti.

Be šių galerijų dar yra
pasaulinė skulptūros pa-
roda parke tuojuo JAV
paviljono. Čia tarp 55 dar-
bų, didelė dauguma abs-
traktų, yra darbas su už-
rašu: Juozace Mikenace,
o kataloge prie šio vardo
rašoma -Russia, 1901-1964;
Ministry of culture -Mos-
cow.

O KUR GI LIETUVA?

Kodėl taip? Kur dingio ta
vargšė tarybų soc. Lie-
tuvos respublika? Kaip Mi-
kenas išvarto į Mikenace
ir į rusų? Gal tai paaiš-
kins patys rusai?

Lasivas pasaulis yra
kitoks ir elgiasi kitaip.
Čia gyvena dailininkai žy-
mi gimimo ir gyvenimo
vietais: taip pav. :Zadkinė,
Russia-France; Schoffer
Hungary-France; Roszak,
Poland - USA; Picasso,
Spain - France; Lipshitz,
Poland - France, ir dar
koks aštuonetas kitų, o
vargšas Mikenace -tik Ru-
ssia. Jis galėjo pakeisti
pavardę, bet tautybė -ne-
pakeičiama.

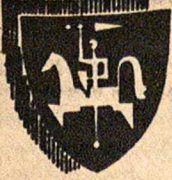
SKULPTŪROS MENAS

Dekoratyvinę skulptū-
rą yra dar nemažai pa-
čios parodos aikštėje, pa-
darytų kanadiečių ir prie
paviljonų priklausančių
tų pastatų kraštams, bet
ypatingo meno skirtumo
tarp jų nėra, nors vienu
autorijų vardai yra nu-
skambėję po visą pasaulį,
kitų gi mažai žinomi.

Ypatingą vaizdą teko
užtikti Veneculos pavil-
jone. Ten yra tamsūs aukš-
tas, lyg šulinys, kambarys.
Jame prie lubų kry-
žiafonės (ir šviesa prie
jų): nuo jų leidžiasi žė-
myn šimtai, o gal tūkstan-
čiai ilgų, tiesių, šviesių,
makaronų storumo stygų.

Kartkartėmis tos kry-
žiafonės juda tai į vieną
pusę, tai atgal, -išjudintos
stygos subanguoja labai
ramiai, tarp jų žaidžia
silpnos šviesos, o pro jų
gausybę beveik neįmano-
ma skersai peržvelgti.
Jis sukelia maloniai vei-
kiančią nuotaiką. Aplink jį
yra takas su pakopa, kur
galima užėiti atsisėsti,
ilsėtis ir gėrėtis tuo pa-
prastai nepaprastu kūri-
niu. Buvau laimingas jį
suradęs.

Dar labai malonų įspū-
dį paliko virš vandens le-
kiantis žmogus, kuris
prisitvirtinęs plokštę
prie pečių ir nusitvėręs
laivelio templanti virva-
galį iškyla gana aukštai,

kanados

LIETUVIŲ

BENDRUOMENĖ

Krašto Valdyba, 941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont.

APLINKRAŠTIS - INFORMACIJA NR. 19.

1. Ryšium su tarptautine
paroda Montrealyje ir su
kitais įvykiais vėl iškyla
santykių su Lietuva ir iš
ten atvykstančiais sve-
čiais klausimas. Šis rei-
kalas buvo jau apspręstas
veiksnių vadovybių konfe-
rencijoje Clevelande 1966
m. sausio mėn. Veiksnių
vadovybės, savo neoficia-
liame posėdyje, įvykusia-
me 1967 m. gegužės m. 20
d. Čikagoje, dar kartą per-
žvelgė naujas aplinkybes,
priėjo prie išvados, kad
nėra jokio reikalo Cleve-
lando susitarimą keisti,
taigi jis palieka pilnai ga-
liojantis ir toliau. Pagal
tą susitarimą asmeniniai
santykiai lietuvių su lie-
tuvu yra galimi, tačiau
pasisakoma prieš bet ko-
dus santykius su okupan-
to įstaigomis, organizaci-
jomis ar jų įgaliotiniams
tiek Lietuvoje tiek lais-
vame pasaulyje, nes tokie
santykiai sunkina laisvės
kovą ir temdo laisvos
Lietuvos suverenumą.
Prašome visų tautiečių
to susitarimo laikytis.

2. Kanados Lietuvių Die-
na, lietuvių pasirodymas
Expo 67 ir Kanados šimt-

mečio lietuviškasis mi-
nėjimas ruošiami pilnu
tempu. Visi šie įvykiai
įvyks Montrealyje, rugsė-
jo 2-3 dienomis. Jau ats-
pausdinti dailesni plakatai
ir išsiuntinėti apylin-
kėms. Jeigu kuri apylinkė
būtų plakato negavusi,
prašome rašyti Lietuvių
Dienos komitei Montre-
alyje (R. Verbyla, 4930
Melrose Ave. NDG, Mont-
real 28, Que).

3. Kelios apylinkės jau
pradėjo didesnius darbus
ryšium su jubiliejniais
Lietuvos Nepriklausomy-
bės metais. Vancouveris
organizuoja lietuvių na-
mų išsigijimą, Toronto ir
St. Catherines statys pa-
minklus. Prašome ir kitų
apylinkių pagalvoti apie
ką nors didesnio arba pri-
sidėti prie esamų projek-
tų.

4. Kanados Liet. Bendruo-
menės Krašto Tarybos
sesiją šaukiame Toronte,
1967 m. spalio mėn. 14-15
dienomis. Visų Tarybos
narių prašome tą datą iš
anksto suvažiuoti rez-
ervuoti.

KLB Krašto Valdyba.

Skyrių veda skautininkas L. Eimantas

1496 Mardell Place, London, Ontario, Canada

SUKAKTUVINIAMS METAMS ARTĖJANT

Lietuvos Nepriklaus-
mybės atstatymo ir L.
Skautų Sąjungos įkūrimo
50 metų sukaktys jau ne
už kalnų. Tarybos Pirmi-
ja šioms svarbioms su-
kaktims atžymėti ir da-
barties bei ateities mūsų
siekiams įsisąmoninti bei
įgyvendinti paskelbė maž
daug tokią tvarką:

1) Nuodabur iki 1967 m.
lapkričio mėn. 1 d. - pasi-
ruošimo laikotarpis.

2) Nuo 1967 m. lapkri-
čio mėn. 1 d. iki 1968 m.
lapkričio mėn. 1 d. - su-
kaktuviniai metai.

Štai keletas naudingų
patarimų pasiruošimo
laikotarpiui:

a) Kiekviena skautė-
skautas stengiasi pakopti
bent vienu patyrimo laips-
niu aukščiau ir rūpinasi
išieiti atitinkamas specia-
lybių programas bei įgyti
specialybių ženklus. Pa-
sistenkime mūsų sąjūdį
pritraukti daugiau narių,
gražinkime nubirėjusius,
išjudinkime supasvėjusius
ir apsnūdusius, padė-
kime abejojantiems.

b) Visi mūsų Sąjungos
nariai išipareigoja dar
giliau pažinti lietuviybės
problemas. Mums ypač
reikia pabrėžti valstybinę
ir mūsų Sąjungos suakty-
vinti kuo daugiau įgauti ži-
nių iš lietuviybės lobyno
bei išiegti tautinį bei vals-
tybinį ženklus. Visur ir
visada skirkime reikla-

mą pagarbą ir vietą lietu-
vių kalbai ir mūsų kultū-
ros apraiškos.

c) Visi vadovai - vės,
skautininkai - kės, parei-
gūnai - nės, stengiasi pa-
sitbulinti, studijuoti, iš-
ieiti kursus, atsišviežinti,
duoti gerą, gyvą ir sektingą
pavyzdį visoms sesėms ir
broliams, reikiamai ir
rūpestingai atlikti savo
pareigas.

d) Taip pat vienetų va-
dovai - vės bei jų vadų
nariai pasirūpina tinka-
mai sutvarkyti raštines,
atskaitomybės, ūkio bei
archyvo reikalus. Visos
mūsų išskylos ir šios va-
saros stovyklos tebūnie
skirtos kruopščiai pasi-
ruošimui V-tai Tautinei
stovyklai 1968 metais.

e) Mielųjų tėvelių, rė-
mėjų ir bičiulių maloniai
prašoma paremti mūsų
medžiaginius reikalus,
kad galėtumėm įgyti rei-
kiamo inventoriaus, lavi-
nimo priemonių bei su-
teikti pakankamai lėšų
mūsų skautiškai spaudai
ir V-tai Tautinei stovyk-
lai.

Žodžiu, pasiruošiamuo-
ju laikotarpiu mes visi
turime veikti ir elgtis
taip, kad visa tai geriau-
siai patarnautų mūsų Są-
jungai ir lietuvių bei.

Apie sukaktuvinius me-
tus teks pakalbėti kitą
kartą.

L. E-tas.

skrieja netoli kranto ir
vėl ramiai leidžiasi ant
vandens. Buvo malonu jį
stebėti įdomumo bei iš-
kančiomis akimis.

La CROIX-ROUGE
C'EST VOUS - C'EST MOI
C'EST NOUS TOUS

PASKAITOS MINTYS /9/

Valstybinės tautos atstovavimas

P. Stravinskis.

Valstybinė tauta (Staatsvolk, body politic) susidaro ir reiškiasi dar prieš valstybės atsiradimą (istėgimą).

Valstybę įsteigus, valstybinė tauta (jei tik valstybė yra demokratinė) vykdo aukščiausią valstybės valdžią arba galią, valst. suverenitetą (plg. Lietuvos valst. 1922, 1928 ir 1938 m. konst. I str.).

Valstybę svetimai jėgai okupavus (kaip dabar yra Sovietų okupuota mūsų Lietuva), tauta savo valios reikšti negali. Ji yra nelaisvės pantiuose. O čia reikia jai skystis laisvąjam pasauliui, protestuoti dėl okupanto veiksmų, reikalauti laisvės.

Vėl kyla klausimas, kas valstybinę tautą atstovauja: 1) dar valstybės neįsteigus, 2) normaliu, valstybės gyvenimo metu ir 3) valstybei laisvės netekus.

Išiuos klausimus bandysiu čia trumpai atsakyti.

I. Kas atstovauja valstybinę tautą, jos valstybei dar neįsteigus?

1) Jei tauta dar nėra pasiekusi aukštesnės valstybinės kultūros lygio, tai ją atstovauja paskiri jos veikėjai, vadai, jos elitas (plačiau apie tai žiūr. str. "Elito išniekinimas", persisp. iš Naujienų, NL 1967. I. 25 d. laidoje).

2) Kai susidariusi valstybinė tauta jau pagauna valstybės valdymo idėjas, vadinas, pasiekia aukštesnį valstybinės kultūros lygį, tai joje atsiranda politinės grupės (išsistigai politinės partijos). Tada tauta būna atstovaujama jau tų josios politinių grupių arba partijų.

Iš jas gali ištėti kiekvienas valstybės žmogus. Kadangi valstybės dar nėra, o jos valst. tauta siekia, tai, va, susidariusios tautos politinės gru-

pės (partijos), kaip dabar sakoma, "apsilungia" bendrame organe ir per jį reiškia tautos valią.

Tas organas veikia tautos teisines atstovybės titulu. Jis, kaip tautos atstovybė, skelbia ir valstybės įsteigimą ar jos atstatymą (kaip pvz. Lietuvos Taryba tą paskalbė savo 1918. II. 16. nutarimu.).

III. Kas tautą atstovauja, valstybę jau įsteigus, normaliu jos funkcionavimo metu?

Normaliu valstybės veikimo, atseit, jos nepriklausomybės metu valst. tautą atstovauja jos pačios išsiskirti atstovai. Tada iš jų sudaroma tautos atstovybė (vienas ar keli jos organai), kuriai priklauso ypač gi įstatymų leidžiamoji (legisliacinė) valdžia.

Mūsų valstybinė tauta ryškiausiai buvo atstovaujama Lietuvos valsty-

bės demokratinio valdymo metu, Lietuvos seimo. Seimą sudarydavo tautos atstovai, renkami pačios tautos visuotiniu, lygiu, tiesioginiu ir slaptu balsavimu, proporcingą rinkimų sistema. Tą balsavimo būdą nustatė pati valstybės konstitucija (plg. 1922 m. konst. 22 ir 23). Jos buvo ir lai komasi.

III. Kas tautą atstovauja, valstybei nepriklausomybės netekus?

Kai valstybė netenka nepriklausomybės (toks atvejis yra kaip tik dabar Lietuvos, kada ją okupavo ir iki šiol valdo Sovietai), tai pati tauta reikšti savo atstovų (jai atstovauti) negali. Ji yra nelaisvės pantiuose. Kas tada ją atstovauja?

1) Kai nėra sąlygų pasireikšti jos politinėms grupėms, tai savo valios pareiškimais tautą tada atstovauja paskiri jos veikėjai, vadai, elitas. Taip

Naujoji Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba: Kazimieras Pocius, inž. Vaclovas Mažeika, Bronė Paplėnė, pirmininkas Teodoras Blinstrubas ir Mečys Valiukėnas, V.A. Račkauko nuotrauka.

kurį laiką atstovavo ir Prancūzijos tautą de Gaulle, II-jo pas. karo metu. Ji sąjungininkai pripažino tautos vadu. Jis turėjo ir savo būstinę Londone, kur anuomet buvo visa eilė nacionalinių komitetų ar egziliuotų vyriausybų.

2) Kai betgi susiorganizuoja politinės grupės (pagrindys ar užsieniuose) ir jos pareiškia savo valią pavergtajai tautai atstovauti, tai tautos vadai, be jokių ginčų ar amblių, perduoda tautos atstovavimą toms grupėms, tiksliau sakant, jų sudarytiems (pagal tarptautinės

teisės normas) vad. nacionaliniams komitetams), besivadinantiems Tautos tarybomis, išlaisvinimo komitetams ir kitaip.

Lietuvai laisvės netekus, mūsų pavergtąją tautą atstovauja ir josios vardu daro teisinius valios pareiškimus mūsų politinių grupių sudarytas išlaisvinimo Komitetas, VLIK'as.

Taigi, VLIK'as yra mūsų valstybinės tautos atstovybė.

Apie jo teisinius pagrindus teks pasisakyti sek. str.

ESTAI PASAULINĖJE PARODOJE

Gegužės 21 d. anksti rytą Šv. Elenos saloje susirinko 200 liaudies šokėjų ir 150 gimnastų susirepetuoti, nes atvykę iš įvairių Kanados ir net Jungtinių Amerikos Valstybių turėjo susiderinti.

Apie pirmą valandą ties senosios tvirtovės pastatu visi Estų dienos dalyviai susirinko, ir iš viso jų buvo apie 600 asmenų.

Nežiūrint, kad buvo gana šalta diena, publikos susirinko pilnas teatras /talpinas apie 3,000 asmenų. Red./, daugiausia pačių estų, bet kadangi N. L.-je buvo pranešimas apie dieną, tai Estų šventėje dalyvavo ir daug lietuvių. Ir net gi iš Sovietinio pavilijono, kurių vienas filmavo.

Pirmą kartą savo gyvenime estai išėjo į sceną be organizacinių vėlavų, nes Ekspo komitetas tą uždraudė. Netgi uždraudė sceną dekoruoti, kas žinoma atsiliepė efektin-gumui.

Šventę pradėjo Ekspo pareigūnas trumpu žodžiu, už kurį padėjojo Estų Parodos komiteto pirmininkas Dr. M. Puhvel.

Vyrų choras įkandinėjo 4 dainas, po kurių sekė 5 liaudies šokiai. Tuč tuojau išėjo mergaitės gimnastės, vedamos Helene Tūdas, kurios labai gražiai išpildė savo numerius, ir pačiame galė staugia išskėlė plačius kaspinus, kurie buvo Estijos tautinės vėlavos spalvų. Tai buvo nelaukta ir efektyvu, kad aplodismentams nebuvo galo.

Po gimnastų išėjo vėl šokėjai, o juos sekė grupė gimnastų ir vaikų grupė "Kalev" iš Toronto. Į galą mūšrus choras pagiedojo 5 giesmes, kurių "Tuljak" buvo išpildyta su orkestru. Tai buvo labai efektingas finalas, po kurio visi sustojo ir sugiedojo Estijos himną.

Visų nuomonė buvo, kad diena, nežiūrint daug rūpesčių ir daug kovų, pasisekė labai gerai. Kadangi joje dalyvavo daug jaunimo, tai drauge buvo ir jaunimo diena. E. Kuhl.

Buenos Aires, Argentinoj, Medžiotų klubas 400 bal su O. Zabarauskaitę išrinko ballaus karalaitę.

Estų pasirodymas Tarptautinėje parodoje Montrealyje - Ekspo 67.

JONAS GOŠTAUTAS PONAS TEISĖJAITIS

ARBA

PASAKOJIMAS

APIE LIETUVĄ IR ŽEMAITIJĄ

1839.

Rėžk tiesą, ir nebijo!

PRATARMĖ

Ligi šiol pirmųjų XIX amž. dešimtmečių Lietuvos gyvenimas mūsų visuomenei buvo pažįstamas — ne skaitant istorijos ir literatūros istorijos vadovėlių — daugiausia iš to laikotarpio lietuvių rašytojų ir šviesėjų — S. Daukanto, S. Stanevičiaus, D. Poškos, A. Strazdo, K. Nezabitauskio ir kitų kūrybos arba skirtų jų gyvenimui ir kūrybai tyrinėjimui.

Leidžiant ir toliau lietuvių kultūros palikimą, ši kartą pateikiama mažai žinomas to meto paminklas — išversta iš lenkų kalbos J. Goštauto knygelė „Ponas Teisėjaitis arba pasakojimas apie Lietuvą ir Žemaitiją“, kurią iš užmaršties iškėlė 1957 metais vėlionis prof. K. Jablonskis.

J. Goštautas buvo ne literatūros ar švietimo, bet visų pirma politinis veikėjas, išsivadavimo kovos, 1831 m. sukilimo dalyvis, pažangiosios visuomeninės minties Lietuvoje atstovas. Jo kūrinys pagal formą priskirtinas beletrizuotų memuarų žanrui. Jame aprašomi autentiški 1830—1831 metų įvykiai. Ypač įdomūs to meto visuomenės — ne vien bajorų, bet ir valstiečių — buities ir gyvenimo vaizdai. Tuo, kad čia pa-vaizduota valstiečių buitis, J. Goštauto knygelė iš pagrindų skiriasi nuo kitų to laikotarpio lietuvių atsiminimų, kurių autoriai, vadovaudamiesi savo luomo interesais, paprastai neprašo dvaro ar bajorų visuomenės tibi.

JONO GOŠTAUTO KNYGELĖ „PONAS TEISĖJAITIS ARBA PASAKOJIMAS APIE LIETUVĄ IR ŽEMAITIJĄ“*

1839 metais Prancūzijoje buvo išleista anoniminė knygelė lenkų kalba, kurioje apysakos forma pavaizduota sunki Lietuvos baudžiauninkų priespauda, jų pažiūros ir dvarininkus ir jų veiksmų 1831 metų sukilime. Jos autorius buvo Jonas Goštautas, kilęs iš Šiaulių apskrities bajorų. Susirūpinimas baudžiauninkų skriaudomis jį atitolino nuo dvarininkų, padarė idejiniu dvarininkų priešu, jo neapykanta carizmui padarė jį revoliucionieriumi, todėl ta knygelė atskleidžia dar vieną požiūrį į valstiečių padėties įvertinimą ir jų siekimus. Nors knygelė tebuvo išleista vos dviejų ar trijų šimtų egzempliorių tiražu, kaip ir kiti lenkų demokratiniai emigracijos leidiniai, bet jos konkrečios ir revoliucingos mintys negalėjo nepaveikti pažangiosios Lietuvos visuomenės, tiek esančios emigracijoje,

tiek ir krašte. Sunkiai gaunamų ir retų knygų, kuriose rašoma apie opius dalykus, buvo rūpestingai ieškoma ir jos atidžiai skaitomos, daug atidžiau, kaip knygelės, gaunamos lengvai ir bet kur.

Šios knygelės turinį sudaro pasakojimas apie dvarininkų ekonomiką, jų naudą iš linų auginimo, bet kartu atskleidžiamas ir nežmoniškas valstiečių išnaudojimas bei dvarininkų pažiūra į valstiečius, kaip į vergus, turinčius jiems dirbti. Toliau pasakojama, kaip valstiečiai žiūri į dvarininkus: ar piktai, ar geri, visi jie esą sukurti valstiečiams engti; pasakojama, kaip valstiečiai kelia savo priešingą dvarininkams nuotaiką, dainuodami juos paniekinančias dainas. Tolesniame skyriuje vaizduojamas aristokratų nuolankumas carui ir panieka smulkiajai bajorijai, kaip ši visiškai išsižada žemaitiškos liaudies kalbos. Dar toliau kalbama apie tai, kaip valstiečiai kalinami it laukiniai žvėrys, atiduodami į rekrutus, pardavinėjami, apie tai, kaip juos išnaudoja karčiamų laikytojai ir turgaus rinkliavininkai, kurie moka dvarininkams ir duoda kyšių ūkvedžiams už teisę ekonominiu atžvilgiu smukdyti valstiečius produktų supirkinėjimo monopoliumi, apie tai, kaip didikai niekina net užsitarnavusius kareivius veteranus ir, vengdami atsakomybės už savo piktadarybes bei susitarę su teismine administracija, organizuoja laikomą kalėjime buvusio kareivio nužudymą. Paskutiniuose knygelės skyriuose kalbama apie tai, kaip Lietuvos bajorai reagoja į žinias apie prasidėjusį sukilimą ir kaip sukilime pasireiškė valstiečiai. Visa tai įpinta į pasakojimus apie jauno dvarininkaitio Teisėjaitio meilę kaimynėi dvarininkaiti ir apie jo draugystę su ieškančiu sau vietos gyvenime jaunu bajoraitiu Žemaitiu.

Autoriaus pažiūros dėstomos abiejų bičiulių, Teisėjaitio ir Žemaitio, lūpomis. Jų pažiūros nėra vienos. Teisėjaitis nuosaknesnis, Žemaitis radikalesnis, griežtesnis, bet tai viečiau tik temperamentų nevienodumas, padedąs labiau išryškinti mintį. Žemaitio laiške Teisėjaitiui pasakojama apie Baisogalos paėmimą. Kadangi Baisogalos paėmimui vadovavo pats Goštautas, galima spėti, kad jo minčių reikšėjas buvo Žemaitis.

Baudžiavinė valstiečių priespauda ir jų išnaudojimas autorius nupiešė konkrečiais vaizdais: parodyta, kaip jie negalėtingai plakami bet kuria menkiausia proga, kaip naikinama jų sveikata be galo kenksmingais darbais (linų mynimas ir sukavimas), taip pat nugirdant ir pan. Viskas, kaip rašo autorius, yra skirta tam, kad dvarininkas gautų kuo daugiau pinigų, kad turėtų iš ko gerai apsigyventi, išgerti, pavalgyti, pasirodyti ir iš viso gerai gyventi.

Valstiečių priešiškas dvarininkams ypač pasireiškė per 1831 m. sukilimą. Pirmutiniame knygelės skyriuje laišku forma pasakojama apie sukilimo įvykius. Pirmajame Žemaitio laiške rašoma, kad Telsių apskrityje keliolika bajorų sukilimo pradžioje buvo valstiečių nužudyti iš keršto. Laiško autorius tą valstiečių kerštą laiko teisingu ir natūraliu, neprieštarauja jiems dėl jo, bet mano, kad ne laikas taip kruvinau susidoroti tuo metu, kai reikia sutelkti visas jėgas prieš bendrą prieštą. Valstiečiai po karo galės ir turėsį pareikšti savo teises ir imtis prievartos priemonių prieš tuos, kurie jiems priešins. Kitame laiške, pasakodamas, kaip valstiečiai po kautynių dėl Palangos susidoroja su įsakinėjusiais jiems bajorais karininkais, kuriuos valstiečiai nutiesė sušaudę, autorius pažiūrą reikšėjas Žemaitis tą įvykį įvertina šiais žodžiais: „Bravol

Kovinga liaudis pradeda pažinti savo vertę“ ir t. t. Autorius laiko valstiečių dalyvavimą sukilime reikšmingu visur ten, kur jie patys ejo į sukilimą. Bet, nupasakodamas dvarininkų nusiūtį į sukilimą valstiečių pažiūras, jis kitame laiške deda jų žodžius, kad jiems, esą, vis vien, kas ponas, — rusas ar lenkas, nes valstietis vis vien liksias valstiečiu ir turėsias eiti baudžiavą. Tarnavę sukilėlių kariuomenėje „už poną“ valstiečiai, t. y. tie, kuriuos ponas buvo atidavęs į sukilimą rekrutais, negalėjo nebūti abejingi karo tikslams, pasitikėti ta valdžia, kurios siekė ponai, bet šios valstiečių pažiūros dar labai tolimos nuo pažiūrų nelaimingojo K. Dečinskio, kuris, nusi-vylimo ir pagiežos apimtas, bandė ieškoti šviesių bruožų carizme. J. Goštauto knygelėje niekur nekalbama apie kokį nors Lietuvos valstiečių pasitikėjimą caru.

Autoriaus pritarimas tam, kad valstiečiai ima sukilimo vadovavimą į savo rankas, labiausiai skiria J. Goštauto pažiūras nuo A. Jacevičiaus pažiūrų. J. Goštauto pažiūros sutampa su aktyvesnių valstiečių pažiūromis.

Griežtai neigiamą pažiūrą į aristokratijos vaidmenį išsivadavimo kovoje J. Goštautas išreiškė dar anksčiau, 1834 metais: jis padėjo savo parąšą po lenkų demokratinį emigrantų pareiškimą, kad A. Cartoryskis, veikęs lenkų emigracijos vardu, dėl savo elgesio sukilime ir emigracijoje neturįs emigrantų pasitikėjimo. Pasirašydami tą pareiškimą, Nievro mieste gyvenę lenkų emigrantai padarė prierasą, kad visas kunigaikščio Adomo Cartoryskio gyvenimas, tarp ko kita, būnant Lenkijos vyriausybės pirmininku, buvo skiriamas tarnauti Peterburgo carinės vyriausybės tikslams, ir todėl emigrantai laikė jį tėvynės išdaviku. Tą pareiškimą, parašytą 1834 m. spalio 1 d., pirmas pasirašė Jonas Goštautas; matyti, jis ir tą prierasą parašė.

Savo veiklą, išleistą anonimiškai, J. Goštautas dedikavo Demokratinėi lenkų draugijai — lenkų demokratų organizacijai Prancūzijoje, susikūrusiai 1832 metais ir savo programą išdėčiusiai 1836 metais išleistame „Manifeste“. Vienas iš 1135 Draugijos narių, pasirašiusių „Manifestą“, buvo Jonas Goštautas. Savo veikimo programoje „Manifestas“ kelia šiuos pagrindinius valstiečių reikalavimus sukilimui: visų pirma turinti būti visiškai likviduota baudžiauninkų priklausomybė ir jų valdomos žemės paliktos jiems be jokio atlyginimo.

J. Goštautas, kaip ir Demokratinė lenkų draugija, siekė laisvos, nepriklausomos, demokratinės Lenkijos sukūrimo su 1772 m. sienomis, t. y. įterpiant į ją ir Lietuvą, ir Baltarusiją, ir didžiąją Ukrainos dalį. Tai buvo bajoriškosios Žečpospolitės, nekrepusios dėmesio į valstiečių tautybę bei poreikius, atgarsis. Betgi J. Goštautas savo knygoje aiškiai pareiškia, kad Lietuvos bajorams, taigi ir jam, įprasta esanti lenkų kalba, bet jis neniekina lietuvių ir žemaičių kalbos ir laiko visas kalbas lygiavertėmis.

Iš to, kas pasakyta, nekalbant jau apie kitus J. Goštauto pasisakymus, matyti, kad „Ponas Teisėjaitis“ yra ryškiausias kaltinamasis aktas buvusiai tuo metu Lietuvoje baudžiavinei santvarkai ir jos rėmėjams. Jame, vieninteliame, ryškiausiai išskirti to meto revoliuciniai Lietuvos valstiečių siekimai.

Taigi 1831 metų sukilime Lietuvos valstiečiai ne tik pasireiškė kaip savarankiška jėga, turinti savo politinių siekimų, bet ir tie jų revoliuciniai siekimai susilaukė savo išryškintojo Jono Goštauto asmenyje. Nukelta į 4-tą puslapį.

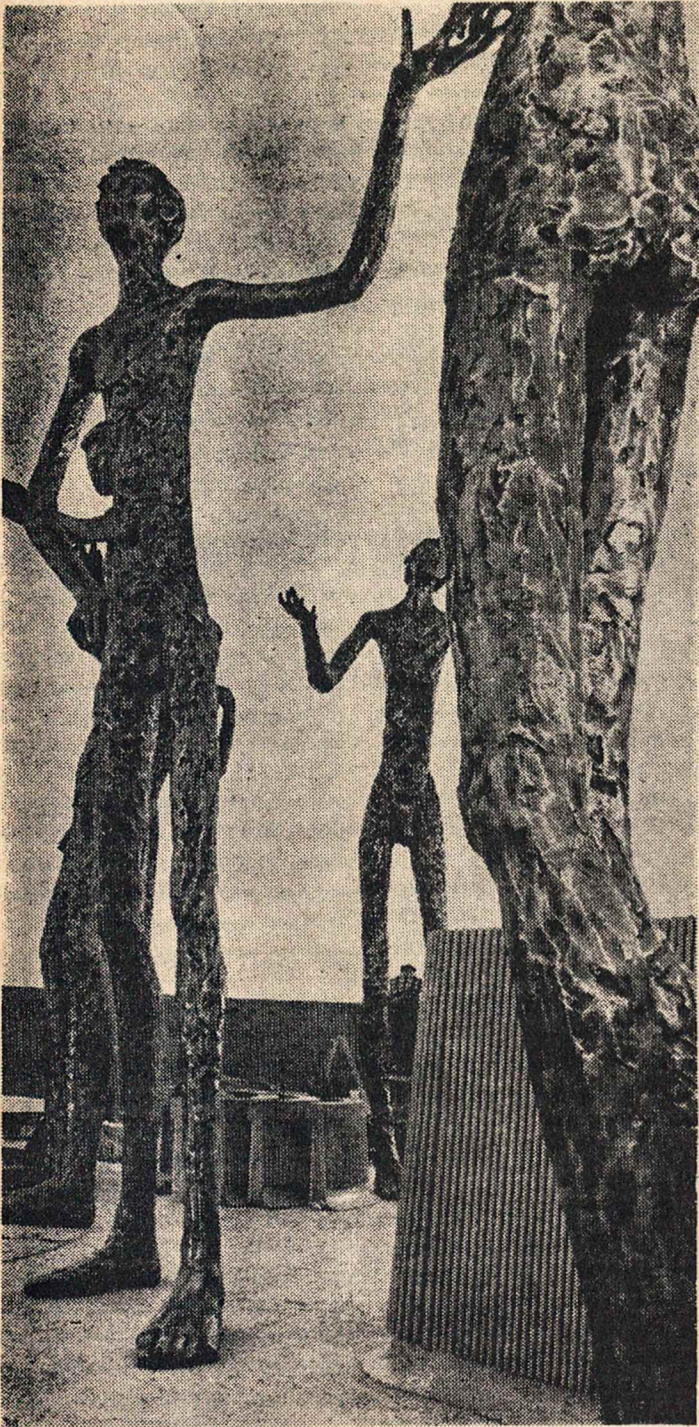
* Čia duodama ištrauka iš platesnės K. Jablonskio studijos „Valstiečių judėjimas Lietuvoje XIX a. pirmojoje pusėje ir valstiečių siekimų reikšėjas Jonas Goštautas“, išspausdintos knygoje „Lietuvos valstiečiai XIX amžiuje“ (Vilnius, 1957). Ruošiant ištrauką šiai knygai, vietomis šiek tiek pataisyta kalba ir stilius. — Red.

KULTŪRINĖ KRONIKA

NAUJI LIETUVIŠKIEJI LEIDINIAI

Muzikos žinios Nr. 1/176/ Su Lietuvos muzikos var-
dyno priedu, kurį redag-
uoja J. Žilvičius. Žurna-
las išeina 4 kartus per me-
tus. Kaina 3 dol. metams.
Adresas: 209 Clark Place,
Elizabeth, N. J. 07206, USA
Atėitis 1967 m. Nr. 5.
Gausiai iliustruota.
Aidai 1967 m. Nr. 5. Tu-
rinyje: Nyka-Niliūnas, A.
Landsbergis, Vaičiulaitis,
J. Grinius apie B. Brazdž-
ionį, Dr. Kazys Grinius a-
pie Milišų, A. Rukša apie
humanizmą Lietuvoje, A.
Bendorius apie naują pa-

žūrą į buv. Lietuvos-Len-
kijos santykius ir kt.
Antonianum 1967 metų, Sv.
Antano gimnazijos leidin-
ys Kennebunkport, Maine.
Leidinyje gražiai iliustr-
uotas.
Lituanus 1967 m. Nr. 1. Ido-
mus turinys. Iliustruotas
Telesforo Valliaus kūrybos
darbais. Gražus leidinys.
Muz. Juozo Bertulio ped-
agoginės veiklos 50 metų
sukakties minėjimo, pas-
kaitos ir parodėlės biule-
tėnis. Išleido sukaččiai
paminėti komitetas.

Giant figures, nearly 20-foot high in the British Pavilion.

Skulptūros Pasaulinėje parodoje, pailiustruojančios
skulptoriaus Dagio straipsnį, antrame šio nr. pusl.

Pasaulinėje parodoje Montrealy Meno paviljone rodomas apmušalasis
Paryžiaus Cluny muziejaus— Arras (premier tiers du XVe siècle) L'Offrande du Cœur
Tapisserie, laine, 258 cm x 209 cm Musée de Cluny, Paris

NAUJAS "VARPO" NUME- RIS

Tai žurnalas įstaigtas 1889
metais ir devizų išrašęs:
Žurnalas tautos ir žmogaus
laisvei, tautinei kultūrai ir
lietuvių.

Varpo turinys labai įdo-
mus: Dr. J. Pajaujis—Var-
po uždevinai; Mečys
Mackevičius—Dr. Kazys
Grinius; Liūtas Grinius—
apie Dr. K. Grinių šeimoje;
Liūnas Sutema—Ginuosi; A.
Kučys—Dvi liberalų gru-
pės; Dr. K. Karvelis—H. Bl
azas; J. Audėnas—Lietuvos
gyventojai; V. Čižūnas—Ko
vojanti išeivijos bendruo-
menė; Z. Dailidka—Kultū-
rinio darbo organizavimas;
Dr. V. Kanauka—Prof. Vl.
Lašas; A. Sugintas—V. Ku
dirka—publicistas; J. Daugė
la—Pirmųjų varpininkų ke-
liu; E. Boreiša—Su viltim
į jaunimą; V. Bildušas—Pi-

rmasis Varpininkų suva-
žiavimas ir kt.

THE SEASONS
by Kristijonas Donelaičius.
Anglų kalbon išvertė Na-
das Rastenis. Įžanga Dr.
E. Tumienės. Iliustra-
cijos dailininko V. K. Yo-
nyno. Išleido "Lietuvių Di-
enu" leidykla, 4364 Sunset
Blvd, Los Angeles, Calif.
90029, USA. 128 psl. Kai-

na minkštais apdara 3 ir
kietais 4 dol.

Tai pirmą kartą į anglų
kalbą išversti Donelaičio
"Metai". Gražus leidinys,
estetškai išleistas. Lab-
ai patartina įsigyti visie-
ms, kas moka skaityti an-
gliškai.

Montrealyje dabar lankosi daug svečių iš Kanados ir Amerikos. Šiomis dienomis
pas Doktorę ir Inžinierių Giriūnus lankėsi iš JAV ir Toronto svečių, kurių
matome šiame atvaizde /iš kairės/: p. Ščepavičienė, p. Šemogienė, p. Navikėn-
ienė, p. Vainauskas, dr. Šemogas, dr. Giriūnienė, E. Kardelienė, inž. Giriū-
nas, dr. Lukienė, T. G. Kijauskas, SJ, ir p. Vainauskienė.

PONAS TEISĖJAITS

ARBA

PASAKOJIMAS APIE LIETUVĄ IR ŽEMAITIJĄ
PIRMAS SKYRIUS
VIDUTINIS KLASIS BAJORŲ ŠEIMA

Atkelta iš 3-čio puslapio.

— Kiek šiais metais pasėjote linų?— paklausė kai-
mynas, atvykęs pas S.
— 40 pūrų*,— atsakė vyriausias iš septynių bro-
lių S.
— Gražaus pinigėlio paimsite.
— Argi neturime reikalų? Matai, ponas Teisėjaitis**,
mūsų septynetas, visi su ūsais, kiekvienam reikia ir
žirgelio, ir frakelio, ir surdutėlio, kiekvienas nori ir
turi pasirodyti žmonėms prideramai; mūsų seserys taip
pat turi savų išlaidų.

— O kurgi yra jūsų seserys?— paklausė ponas
Teisėjaitis, 23 metų jaunuolis, ūgio didesnis už vidu-
tinį, malonaus veido, juodų žvilių akių.
— Jos dar ruošiasi.

Tuo tarpu kazokiškai apmangas berniukas atnešė
ant vieno padėklo keletą grafinėlių degtinės ir vieną
taurelę, o ant kito—dvi lėkštes, pilnas rūkytos mėsos
griežinėlių, duonos kepalėlių ir sviesto.

Ponas Andrius, jauniausias S. brolis, kreipėsi į
svečią:

— Ponas Teisėjaitis, tikriausiai, po kavos?
— Taip.

1. Surdutu buvo vadinamas ilgas, panašus į fraką kirpimo
drabužis, vilkimas vietoj švarko. Jo skvermai buvo susegami pa-
našiai kaip palto. Surdutus siūdavo iš lygios vienaspalvės me-
džiagos, tačiau surdutu spalvos būdavo įvairios: jas derindavo
su vyro amžiumi.

* Pūras—24 Varšuvos gorčių dydžio grūdų matas.

** Lietuvoje ir Žemaitijoje kiekvienas bajoras turėjo pareigybę,
ir jis įsiseistų, jei būtų vadinamas ne tarnybiniu vardu; neturiniams
savo titulo buvo duodamas tėvo, iš pradžių juokaujant, o vėliau
rimtai. Taigi, kol sūnus nevedęs, sakysim, teisėjo, vadinamas tei-
sėjaitiu, prezidento—prezidentaitiu ir t. t. Visi aikalų bajorai
yra išdininkai arba išdininkaitai; vedę aitts numeta ir pasivadina
prezidentais, išdininkais ir panašiais vardais. Tokiu būdu iš kartos
į kartą pereina bajoriško pasididžiavimo palikimas.

* Lietuvoje ir visose slavų tautose yra paprotys gerti iš vienos
taurelės arba stiklinės; užkrečiamoms ligoms mažiau plintant, niekas
nelaikė nemalonumu liesti lūpomis kitų jau liestas vietas.

— Padėsime pypkutes² (visi jas turėjo įsikandę)
ir išgersime degtinės, kol mums duos pusryčių. Į svei-
katą, ponas Teisėjaitis!

— Dėkoju.

Tai sakdamas, šeimininkas išlenkė taurelę iki
dugno, pasiraukė išgėręs, pripylė ir padavė svečiui;
šis, tokiu pat būdu išgėręs, pripylė ir padavė iš eilės
tam, kuris buvo jo dešinėje. Taip taurelė apėjo ratą.
Likęs paskutiniu juo tame rate, prieš gerdamas pasakė
„o aš į butelį“, pastatė taurelę ant padėklo ir ėmė
kartu su kitais valgyti duoną, rūkytą mėsą ir šviežią
sviestą. Po keleto minučių buvo geriama į kairę, o
kai taurelė buvo apėjusi šešis kartus, atsidarė šoninės
durys, ir dvi seserys S. įėjo į kambarį, kuriame mūsų
pažįstamieji dar tebebuvo įnikę į užkandžius.

— Tai pono seserys?— tyliai paklausė ponas Tei-
sėjaitis vyriausiąjį brolių.

— Taip.

— Supažindink mane.

Vyriausiasis brolis priėjo prie seserų, laikydamas
už kairės alkūnės poną Teisėjaitį.

— Susipažinkite su mano bičiuliu, ponu Teisėjai-
čiu D.

Svečias nusilenkė ir pabučiavo ranką pirma vy-
resniajai seseriai, vėliau jaunesniajai. Jos tūptelėjo,
žengdamos dešiniąja koja už kairiosios.

— Malonėkite, ponas, sėstis,—tarė vyresnioji se-
suo, turinti jau 30 metų. Jaunesnioji, aštuoniolikos
metų, paslapčia žvilgtelėjo į Teisėjaitį, paraudo, lyg
gėdydamasi savo smalsumo, ir atsisėdė šalia sesers.

— Ponas Teisėjaitis esate mūsų kaimynas, gyve-
nate tik už keturių mylių ir iki šiol nesiteikėte mūsų
aplankyti,—kalbėjo vyresnioji sesuo.

— Pripažįstu savo apsilėidimą, panele, ir labai dėl
to apgailestauju.—Tardamas paskutiniuosius žodžius,
jis pažvelgė į jaunesniąją, kuri tik rauda ir žiūrėjo
žemyn į baltą nosinaitę ant kelių.—Tačiau iš dalies
galiu ir pasiteisinti, nes panelių broliai žino, kad dar

2. Lenk. fajki; fajka buvo vadinama didelė, dažniausiai porce-
lianinė pypkė su labai ilgu kandikliu. Didesniuose dvaruose bū-
davo net specialūs „kazokėliai“—pypkių deginėtojai, nes rūkyto-
jas, įsikandęs vieną pypkę galą, neįstengdavo pasiekti kito.
Fajmos laikyti dvarininkai turėdavo specialius stovus arba pa-
deklus.

nėra metų, kaip grįžau iš Vilniaus universiteto. Par-
vykus namo, man viskas buvo nauja, turėjau visko
mokytis: žemdirbystės, sėjos ir visko, ko reikia ūkyje.
Rūpesčiams sleigiant, laikas greitai bėgo, net pats ne-
pastebėjau, kad buvau vienišas, ir tik nuo šios dienos
pajutau, kad vienatvė man bus našta... Mielai kaimynai,
—kalbėjo jis toliau, kreipdamasis į brolius ir no-
rėdamas paslėpti paskutiniųjų žodžių reikšmę,—no-
rėčiau praleisti su jumis laisvą valandėlę.

— Ar ponas medžiojate?—paklausė vienas iš bro-
lių.

— Nesu aistringas medžiotojas, tačiau šį žaidimą
mėgstu.

— Ar turite ponas skalikų?

— Apie tai dar negalvoju.

— Mes turime porą jauniklių, kurie mums nereik-
alingi. Jeigu jums būtų malonu, mes dovanojame
juos jums mūsų visų vardu.

Kiti roliai tai patvirtino linktelėdami galvą, o
jaunesn ji sesuo, kuri ligi šiol nebuvo pakėlusį akių,
patenkinta pažvelgė į brolių, paskyrusį ponui Teisėjai-
čiui šią dovaną.

— Labai jums dėkoju, gerbiamieji kaimynai,—
tarė Teisėjaitis ir tvirtai apkabino visus brolius.

Po bereiksmių kalbų, kaip antai: apie šimtinį der-
lių, metų laiką, vyresnioji sesuo pasiūlė pasivaikš-
čioti po sodą. Jaunuoliai pasiėmė savo pypkes, ir visi,
moterims žengiant priešakyje, išėjo į sodą, esantį
prie pietinės namo pusės. Po laigais augo darželis,
kurį prižiūrėjo pačios seserys. Kelios lysvės, išsiriki-
avusios ovaliniu ratu, juosė tokio pat pavidalo vidurinę
lysę, vadinamąją klombą. Jų pakraščiai, apsodinti
buliais, vidury tvarkingai prisodintas rožių, lelijų,
narcizų, tulpių, gvazdikų, saulucijų ir įvairių žydinčių
svogūnėlių rūšių, tokių, kaip „Aleksandras Didysis“, ir
panašių gėlių. Lietuvoje dar neseniai tužveistų, teikė
malonų vaizdą. Vyresnioji sesuo turėjo geros progos
pasigirti, pasakodama apie kiekvienos gėlės kilmę ir
rūšį. Jaunesnioji visą laiką tylėjo.

Daugiau bus.

**JAUNIAUSIA PROGA GERIAUSIA
DOVANA
NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ**

TREJOS DEVIKAI

VEDA DR. GUMBAS

ĮVYKIS SU TAKSININKU MONTREALYJE

Vienas sovietininkas kreip-
iasi į pirmą pasitaikiusį
taksininką:

— Tamsta laisvas?
— Atsiprašau,—aš gi lie-
tuvis...

PAMOKA

9 metų Petriukas atsi-
duria teisme kaip liūdy-
tojas.

Teisėjas:—Tu matei vi-
są ginčą eiga tarp kaltin-
tojo ir jo žmonos. Ką tu
apie tai pagalvojai?

Petriukas:—Nuspren-
džiau niekada nevesti.

BRAZDŽIONIO POEZI— JOS RINKTINEI LEISTI KOMITETAS

susitelkęs Los Angeles,
Kalifornijoje, kreipiasi į
viso pasaulio lietuvius,
komunizmo agresijos at-
skirtus nuo savojo kraš-
to, prašydamas pagalbos,
leidžiant sukačtuvininko
poeto (60 m. amž. ir 40 m.
kūrybos) rinktinę.

Lietuvoje poetas B.
Brazdžionis okupantų yra
niekinamas, o pavergtų
mūsų brolių mylimas. Tik
pavergtieji negali gauti
šio autoriaus knygų ir
draudžiami išreikšti jam
pagarbą. Užtat lietuviai
laisvame pasauly turime
padaryti tai, kas neįmano-
ma pavergtiems broliams.

Kas yra mums Braz-
džionis, jo poezija?—Tai
pačios Tėvynės balsas, tai
garbingo lietuvių šauks-
mas ir ilgesys laisvės,

APIE IZRAELIO KARĄ SU ARABAIS

jau spėta sukurti eilė ka-
lamburų. Dalis jų paske-
lta žurnale TIME.

— Izraelitai juokiasi: Gal-
la, kad Nasser tankaine-
turi užpakalinių šviestų,
o tai galėjo greičiau pa-
bėgti, nes nereikėtų apsi-
sukti...

— Dabar aplankykite Izra-
elį—tai pamatysite piram-
ydes...

— KODĖL IZRAELITAI
NUGALĖJO ARABUS?

— Na gi prieš arabus jų
kovojo du milijonai ir
penki šimtai tūkstančių,
o už arabus jų nebuvo nė
vieno...

KOKIE ARABAI DRĄSŪS
Arabų vadovybei buvo pra-
nešta, kad kalvoje stovį iz-
raelitas ir šauda. Nasser
pasiuntė du arabus izraeli-
tą nušauti. Jie nesugrižo.
Nasser tada pasiuntė visa
būrį. Po kurio laiko vien
as iš to būrio sugrižo su-
žeistas ir pranešė Nasse-
rui:—Tai gi mus apgavo.
Kalvoje buvo ne vienas,
bet du izraelitai, ir jie
apsupo mūsų būrį ir su-
naikino, pabėgav tikslai
aš vienas...

tiesos ir gyvenimo įpras-
minimo. Kol brazdžioniš-
ka kūryba skambės lais-
vame pasauly, tol mūsų
krašto laisvei atgauti ko-
votojų bus, tol mus gai-
vins viltis.

Brazdžionio poezijos
rinktinė bus prasmingia-
usias poeto sukačių atžy-
mėjimas ir drauge ne-
mažas įnašas į mūsų kū-
rybos lobyną.

Visi kviečiami būti
Brazdžionio poezijos
rinktinės mėcenatais (pa-
aukojus 25 dol.) ar gar-
bės mėcenatais (paauko-
jus 100 dol. ir daugiau).
Knygos prenumerata—\$10.

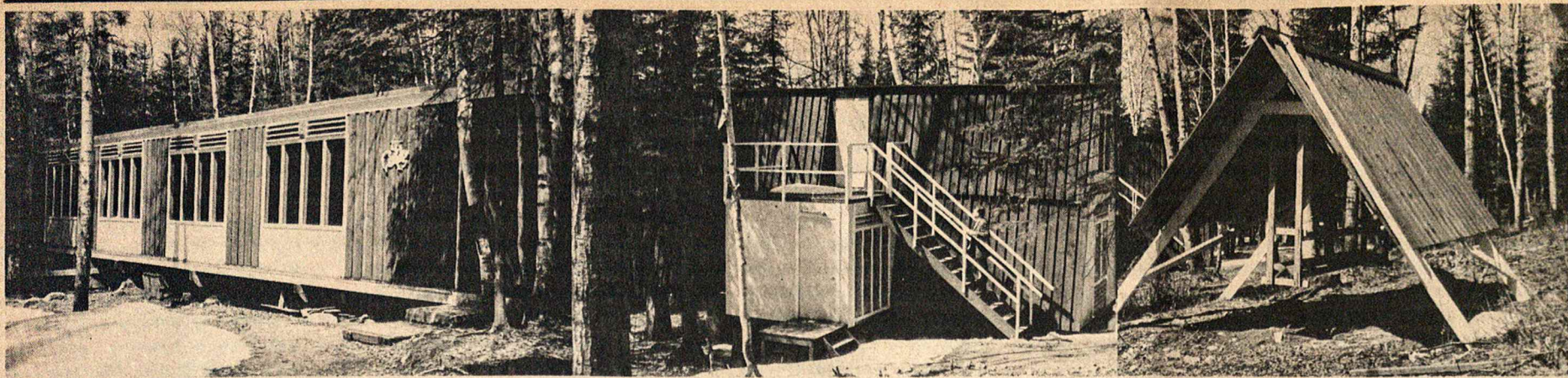
Šios rinktinės leidimo
iniciatorius ir komiteto
pirmininkas Juozas An-
drius su žmona savo šim-
tinę jau yra įteikę, tapda-
mi Brazdžionio poezijos
rinktinės leidimo garbės
mėcenatais.

Komiteto sąstatas: Juo-
zas Andrius, pirm., P. Ra-
nas Lembertas, išdinin-
kas (927 3rd Street, Santa
Monica, Calif. 90403), ku-
rio adresu prašoma siųsti
čekius; vicepirmininkai:
kun. dr. Petras Celiešius,
Bronys Raila; išdo globė-
jai: Algis Raulinaitis, An-
tanas Skirius, Ignas Me-
dziukas; komiteto nariai:
dr. Elena Tumienė, Juozas
Švaistas—Balčiūnas, Rūta
Kulikauskienė, Juozas Ti-
ninis ir Alė Rūta.

Komitetas, kuris gali
būti dar papildytas, iš
anksto dėkoja laikraščių
redaktoriams už šio pa-
reiškimo atspausdinimą
ir visuomenei—už nuošir-
dų ir skubų atsiliepimą.

Čekius prašome rašyti
vardu "Brazdžionio Rink-
tinė", kadangi taip pava-
dinta sąskaita banke.

VILNIAUS OPEROJ
Traviatoj pasirodė dūde-
biutantai: dirigentas Sta-
sys Domarkas ir solistė
(Violetos rolė) Aušra Va-
siliauskaitė. Vilniaus kon-
servatorijai jau keletas
metu esant apribotai, abu
debiutantai mokėsi kitur:
Domarkas Leningrade,
Vasiliauskaitė Kijeve.
Domarkas pradės dirbti
Kauno muzikiniame

"Baltijos" stovykla: kairėje pastatas su sale, dešiniau bendrabutis ir lauko prausykla.

Vienintelė bendruomeninė...

Visai pamatuotai galima tvirtinti, kad vienas iš didžiausių Kanados Lietuvių Bendruomenės objektų yra Baltijos stovykla Montrealio apylinkės ribose, vienintelė iki šiolei visoje Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje, Lauryntijos kalnų srityje, gražioje Lac Silvere vietovėje, apie 110 mylių nuo Kanados metropolio Montrealio, kuriame dabartiniu metu vyksta Pasaulinė paroda-Expo 67.

Baltijos stovyklos 25 akrų plotas, žalumų apgaubtas, šliejasi prie smėlėtos Lac Silvere ežero pakrantės, aukštai iškylančių kalnų atšlaitėje, nuo kurios atsiveria puikus, kalnais, pakalnėmis, ežerais, miškais išdabinti puikūs apylinkės vaizdai.

Stovyklos įsteigimo mintis iškilo 1963 metų vasarą, iniciatyva tuometinio KLB Krašto Valdybos išdininio Pr. Rudinsko.

Montrealio Seimelio prezidiumui iškeltam sumanymui pritarus, tų pačių metų rudenį sušauk-

tame dešimties Bendruomenei priklausančių organizacijų ir abiejų Montrealio lietuviškų parapijų atstovų pasitarime, buvo priimtas nutarimas, kad stovykla reikalinga ir ją reikia steigti KL Bendruomenės vardu ir priklausomybe. Vėliau priimtas "Baltijos" vardas.

Didelė Pr. Rudinsko iniciatyva ir jo nenulstama energija, bei daugelio reikalo svarbą suprantančių talkininkų dėka, bei lietuviškų organizacijų ir pavienių tautiečių moralinė ir materialinė parama, realizavosi "Baltijos" stovyklos vardas, kuris šiandien jau yra žinomas ne tik plačioje Kanados teritorijoje, bet ir už jos ribų.

Ne tik tai vardą, bet ir jos buvimo reikšmę jau daugelis lietuviško jaunimo pajuto stovyklavimo metu. Ir dar daugiau jos buvimo reikšmę lietuviškos bendruomenės jaunimas pajus ateityje, kada bus nugalėti pradiniai naujakurystės sunkumai, sutvarkyti bei įrengti sto-

vyklavimui reikalingieji įrenginiai.

Kada galutiniai bus užbaigti 18-tas pro Rawdón einantis kelias, atstumas nuo Montrealio sumas žės iki 80 mylių.

Neanalizuojant praeities sumanymų, yra pravažtu žinoti dabartinė "Baltijos" stovyklos finansinė padėtis.

Nuo 1964 m. lapkričio mėn. 30 d. iki 1967 m. ko-

vo mėn. 31 d. Stovyklos Komiteto išd. turėjo 19, 779, 18 dol.

Didžioji "Baltijos" stovyklos realizavimo parama ir pagrindas buvo ir yra tie lietuviškos bendruomenės nariai ir organizacijos, kurie suprantą didelę stovyklos reikšmę priaugančiam jaunimui, ją rėmė ir remia, duodami vilties gražiam stovyklos ateities klestėjimui.

Bendrai iš visų Bendruomenės narių vienkartinėmis aukomis ir ilgalaikiais metiniais pasidėjimais gauta 6,721,88 dol.

Jiems ir visiems priklauso didelė ir nuoširdi padėka. Minėtus pajamų skaičius pasiekti, pagrindinė ir didžiausia parama gauta iš Montrealio lietuvių kredito unijos "Litas", kuris per eilę metų

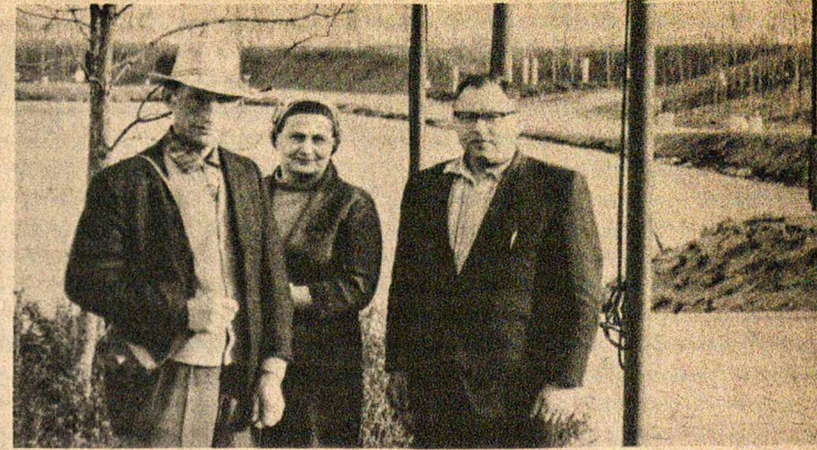
jau yra paaukojęs 2,000 dolerių.

AUKOS BALTIJAI

Aušros Vartų parapija \$625, Tėvai Jėzuitai - 565, šv. Kazimiero parapija - 300, skaučių "Neringos" tuntas - 210, skaučių rėmėjai - 200, Geležinio Vilko tuntas - 100, skautų, skaučių tuntas bendrai - 100, KLB Krašto Valdyba - 100, KLB Montrealio Seimelio Prezidiumas - 50, Montrealio Jaunim. Atelitininkai - 25, KL Katalikių Moterų D-ja - 25, šv. Kazimiero Jaunimo klubas - 20, Lietuvos Operos solistės Elzbieta Kardelienė muzikos studija - 10, Spaudos B-vė "Nepriklausoma Lietuva" - 10, viso - 4390,85.

Iš kelių parengimų gauta pelno 1,166.45. Įvairioms stovyklos statyboms vykdyti paimta 7,500.00 paskola. Išlaidos prieš pagrindinio 25 akrų stovyklavietės žemės plokštės nupirkti du prie ežero prieinantieji žemės sklypai, kurie kainavo 850.00.

Pastatyta pagrindinė stovyklos salė-valgykla, berniukų ir mergaičių bendrabučiai, prausykla. Jų pastatymas ir medžiagos kainavo 10,877.67 dol. Įrengtos žaidimų ir mašinoms parkinti aikštės, išvestas įvažiavimo kelias, praveisti takai, iškasas šulinys, aplink stovyklavietę išvalytas miškas, - visa tai kainavo 2,132.55

Petras Lanyas ir A. ir C. Žindžiai iš Elizabeth, USA, lankęsis Pasaulinėje parodoje, Montrealyje, Kanadoje.

reikia įtaisyti šilto vandens tankas; plačiau apvalyti aplinką; pagrindiniai sutvarkyti maudymosi vietos ežero pakrantėje; reikia įsigyti 35 trūksta - mus lovų matracus ir daugelis smulkesnių daiktų, kuriems reikia pinigų ir bendros visų talkos.

Stovyklos komitetas tikisi, kad visi stovyklos rėmėjai ir talkininkai vėl maloniai ateis į bendrą talką iki galutinio stovyklos užbaigimo mūsų priaugančio jaunimo labui ir vyresniųjų poilsiui.

J. Šiaučius

RIMGAUDAS DAUKUS
NAUJAS LIETUVIS
ADVOKATAS
baigęs universitetą Austrijos sostinėje, Cambrro mieste.

TEL. 365 0470

W. THEROUX prop.
7688, Rue Edouard Street
LaSalle.

FERRONNERIE

De LaSalle HARDWARE

CANADIAN GALLON PAINTS

Porch & Floor Enamel \$8.25

CILUX Trutone White 900 \$9.50

Trutone White 800 \$10.50

- Visi reikalingi daiktai dažymui ir esant problemoms patarimai.
- Langams stiklai ir įdėjimas.

TEL. 766-5827

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE ST., MONTREAL 20, QUE.

MOKA už: IMA už:

Depozitus 4.4%
Numatyta už šerų 5 1/4%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 bendros santaupų sumos.

Nekiln. turto paskolas 7%
Asmenines paskolas 7.6%
Investacines paskolas 8.4%
Pigus paskolų draudimas iki \$10,000.

KASOS VALANDOS:

1465 DE SEVE:

Sekmadieniais 10:30 - 12:30 val. (uždarytas liepos ir rugpjūčio mėnesiais)
Darbo dienomis: 10:00 - 3:00 val. kasdien.
Vakare: trečiadieniais ir penktadieniais 7:00 - 9:00 val.

ROSEMOUNT SKYRIUS:

3907 Rosemount Blvd.,

tel. 722-3545.

Diena: penktadi. 1:00 - 6:00 val.

Vakare: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais

7:00 - 9:00 val.

Johan Tiedman Reg'd
DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS
PAGAL UŽSAKYMUS

1092 Clark Street /prie Dorchester/, Montreal, P.Q.
TEL: 861-3032,
vakare - 254-6898. /Kalbame lietuviškai/.

Universal Cleaners & Tailors

- Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
- Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes.
- Aukštos kokybės medžiagos.

239 FOURTH AVENUE B. KIRSTUKAS
(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Baltica Investment Corp

Autorizuotas kapitalas \$ 120,000

J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966-44 Ave. Rsmat, Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėse. Už indėlius mokame 8% dividendo.

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABITAI, IR KITI ĮVAIRIOS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas

7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)

Tel.: garažo 368-0500
namų 368-4203

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy
PRESCRIPTIONS

Baby needs - Cosmetics - Articles pour bébés - Cosmétiques
Livraison gratuite 7 jours par semaine - Free delivery 7 days a week
Naujamiesiems reikmenys - Kosmetika - Pristatymas visas 7 d. savaitėje
BOOKS - LIVRES
SPAUSDINIAI

7581 CENTRALE, coin - corner 2e AVENUE 365 0770 LASALLE

79 ir 81 St. Zotique Street E.,
Montreal. Tel. CR 7-0051.

Tony's Photo Studio
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTŲNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P.Q.

T. Laurinaitis

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117-6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Įsuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

LaSalle Automobile Inc.

DODGE - CHRYSLER - VALIANT
CORONET - CAMIONS DODGE

Pres. M.L. Daigneault
7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, P.Q.

D.L.K. Vytauto Nepr. Klubas

2159-61 St. Catherine Street E. Montreal

- Išnuomuoja S A L E didesniai ar mažesniai skaičiumi asmenų: - vestuvėms, įvairiems paminėjimams, susirinkimams bei kitokiems renginiams.
- Kainos žemos, klubiečiams ir jaunimui nuolaida.
- Reikalui esant su pilnu patarnavimu: - virtuve ir indais, personalu ir gėrimais.

Kreiptis į Klubo administratorių J. Petrulį,
tel. 522-2353 arba 721-1656.

KLUBO SUKAKTIS
1907 - 1987

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus,
1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

**PRANESAMA APIE NAUJA
GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ -
sutraukiančią
hemorojus**

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią suvartoti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią suvartoti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams įvykdyto hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sukuria naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite viso se vaistinėse. Pinigai bus gražinti jei nebūsate patenkinti.

DEMESIO LIETUVIAMS

Tarpininkauju lietuviams apsisistojimo vietos reikalui pasaulinės parodos EXPO 67' metu (28.4. - 28.10.1967).

Rašykite pageidavimus NL arba žemiau nurodytu adresu: a/ kuriuo laiku, b/ kiek laiko, c/ keliems asmenims apsisistojimas reikalingas. Jums bus nurodytos sąlygos bei kitos detalės ir pagal jas padarysime susitarimą, galimai patenkinant Jums jūsų pageidavimus.

Pr. Paukstaitis
8995 Godbout, LaSalle,
Montreal, P.Q. tel. 365-0311.

TORONTO MŪSU SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

PAVERGTOJI LIETUVA

Sov. S-gos antrosios futbolo lygos pirmenybėse Vilniaus Žalgiris mūsų sostinėje sužaidė lygiomis 1:1 su Talino Dinamo.

Pabaltijo irkluojujų varžybas prie Talino laimėjo Lietuva su 132 tšk. prieš Estiją 103 tšk. ir Latviją 101 tšk.

Lietuvos futbolo pirmenybių pasekmės: Kreginga - Plungė 4:0, Žalgiris - Saliutas 0:0, Kauno Banga - Kauno Atletas 1:0, Šiaulių Elnias - Šiaulių Statybininkas 1:1, Kėdainiai - Panevėžys 0:0 (5 tūkst. žiūrovų Kėdainiuose!)

Vilniaus lenkas D. Pozniak Europos pirmenybėse pussunkiam svoryje pasiekė baigmę.

Dinamo draugijos lengvosios atletikos varžybose Potsdame Sov. Sąjungą atstovavo lietuviai Vytautas Jaras. Disko metimėjis užėmė pirmą vietą, numetęs įrankį 57,76 m. ir aplenkęs Europos meistrų vokiečių Toeritą net 2,34 m.

IŠ VISUR
- Pasaulinėse vyrų krepšinio pirmenybėse JAV įveikė Sov. S-gą 59:58.

- Penkiolikmetė norvegė atsiekė Skandinavijos

turima omenyje toks veikėjas, toks visuomenininkas, turįs begales bičiulių ir jam pagerbti niekas nepakėlęs nei piršto. Net jo artimieji bendradarbiai, net bendraminčiai laukė tik būti pakviesti į numatomas vaišes.

Antra vertus, jeigu ir apeinant artimuosius, juk tai turėjo būti lietuviškos visuomenės pareiga padaryti nusipelnusiems žmonėms sidabrinį siurpryzą. Lengvus baltinukus dėvinti tautiečiai būvę tiesiog nesmagu klausyti kaip solenizantų artimieji, taip gausiai atsilankę į puotą sakė kalbas, gėrė josi nuveiktais darbais. Atvirai kalbant, jeigu ne toks pasišventęs asmuo, nei mes turėtume radio valandėles ir kažin kaip būtų su mūsų gražiai kles tinčiom parapijom. O ką besakyti apie mūsų geruosius santykius su miesto tarybos nariais, o ankstyvesnis burmistras buvęs net vienas iš jo artimųjų. Dar kas paminėtina svarbu, kad jeigu ne jis, kas gi vadovautų mūsų organizacijoms, mūsų visuomeniniam veikimui?...

Kažkoks vaikėzas, besistrindamas vagono gale, paėmė už rankenos ir atidarė duris. Įsiveržęs vagonų bildėjimas, vientisus geležinių trenksmų nustelbė lietuvišką pokalbį apie gražiai nusisekusį 25 metų minėjimą.

S. Prancūnas.

La CROIX-ROUGE
C'EST VOUS
C'EST MOI
C'EST NOUS TOUS

valstybių rekordą, iššokdama į aukštį 1,68 m.
- Kanados lietuviai Anis Stukas numatomas ledo rutulio treneriu Edmonto Canuks komandos. Jis yra žinomas kaip buv. geras futbolo treneris ir Vancouverio Sun laikraščio sporto redaktorius.

PRASIDĖJO LIETUVIŲ - LENKŲ DVIRATININKŲ LENKTYNĖS

- Iš Gdanskio (Dancigo) į Vilnių. Tai trečios tokios lenktynės. Pirmosios buvo užpernai, irgi iš Gdanskio į Vilnių, o antrosios, pernai iš Vilniaus į Gdanską. Lenktynių kelias išlankstytas, - aplenkia buvusią Rytprūsų teritoriją, iki Lietuvos praeina pro Balstogę, Gardiną ir Druskininkus, o Lietuvoj paliečia Merkinę, Lazdijus, Varėną, Alytų, Prienų, Marijampolę, Vilkauską, Šakius, Kauną, Trakus... Lenktynės dalyvauja apie 90 dviratininkų - 48 lenkai, 18 iš Lietuvos, 12 iš Latvijos ir po šešis net iš Gruzijos ir Uzbekijos. Lenktynės, tačiau, vadina "Baltijos draugystės" manifestacija. Tuo pačiu metu lenkiškasis dienraštis Vilniuje organizuoja skaitytojams "Lenkijos pažinimo" anketą. (E.)

LIETUVIAI PAVERGĖ HEIDELBERGĄ

Aštuoni startai - šešios pergalės. Regatos sidabriniai prizai važiuoja į Lietuvą. Tokia antraštė vilniškis Sportas gegužės 30 d. apsidžiaugė tarptautinės Heidelbergo regatos rezultatais. Ši kartą pagrindai apsidžiaugė, nes Heidelbergo žiūrovai,

Birželio 9 d. lietuvių ekskursija į Vilnių, vadovaujant L. Stankevičiui. Išvyko šeši asmenys: /iš kairės/: L. Kivi, R. Rimšienė, L. Stankevičius, Mr. J. Meiser, Travel Councillor, Koch Overseas, M. Ivaškevičienė, F. Šuplevičius, F. Yanulionis, F. Speičys, P. Yanulionienė, M. Milienė; pirmoje eilėje sėd: V. Sutkus, T. Kozakovič, K. Rimša, P. Yakšys, C. Žekonis, H. Šuplevičius, Ekskursija išvykova į SABENA, Belgų pasauline oro linija. Ekskursija Lietuvoje išbus tris savaites.

Padėkos

GILI PADĖKA

- svarbiausia, žurnalistai - nesupainiojo lietuvių rinkinių su rusais ir nepriskyrė rusams laimėtojų garbės.

"Šios regatos žvaigždės buvo dalyviai iš Lietuvos sovietinės respublikos, kurie nepabūgo tolimos kelionės iš Vilniaus pirmą kartą dalyvauti Heidelbergo regatoje. Ir apsimokėjo, nes ne mažiau kaip septyneriose varžybose lietuvių galėjo laimėti. Tiesa, šeštadienį jie pralaimėjo vieninėse lenktynėse prieš Meissnerį ir dvejų lenktynėse prieš Konstancą (šveicarų), bet abejuose ketverių lenktynėse jie buvo išskirtinio lygio ir praktiškai nugalimi" - rašė Heidelberger Tageblatt (geg. 29) regatos aprašymo įvade. (Elta).

Mano 60 metų sukaktuvių proga š. m. birželio mėn. 5 d. surengusiems man pagerbimą širdingai dėkoju:

p.p. Ališauskams ir p.p. Polgrimams kaip iniciatoriams, St. Catharines tėvams pranciškonams - T.B. Bagdonui ir T.B. Mikalauskui ir dalyviams: p. Amoliniui, p.p. Butnikams, Baronams, Gverz-

džiams, Giliūnams, Girevičiui, Kalainiams, Kavonėnui, Liangams, Paukščiams, Piliponiams, Pusišiams, Šatkams, Šetikams, Staškevičiams, Šukiams, Šajaukoms, Švazams, Prunskiams, Jonušui, J. Butkui ir broliams: Antanui su žmona, Mykolui su žmona, Vincui su žmona ir jaunajam Antanui su žmona. Juozas Satkus.

Birutė
Valterienė
Lietuvių ir kitų Tautų Kompozitorius
Dainos

BIRUTĖS VALTERIENĖS ĮDAINUOTA PLOKŠTELĖ

Ar tu žinai	- J. Strolta
Tykiai, tykiai	- B. Budriūnas
Šauksmas	- B. Budriūnas
Ramunėlė	- J. Gaizauskas
Lakštingalos giesmė	- V. Kuprevičius
Kur bakūžė samanota	- S. Šimkus
Malda	- J. Naujalis
Oi greičiau, greičiau	- S. Šimkus
Ruduo	- F. Šopin
Labą naktį	- J. Brahms
Legenda	- P. Tchaikovsky
Lopšinė	- W.A. Mozart
Vėlinės	- R. Strauss
Pavasaris	- G.F. Handel
Muzikai	- Fr. Schubert

KAINA: \$ 5.00.

GAUNAMA:
Aušros Vartų Parapijos Knygynė
Pas Vl. Vanagą - 722-3324
P. Adamonį - 722-3545
3907 A Rosemount Blvd., Montreal.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO KELEIVIS?

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti peikia, bet visi mėgsta skaityti?

KELEIVY žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Teisingomis žiniomis iš visur /jame daug žinių ir iš Kanados/, aiškiu ir atviru pasisakymu laikraštis per 65 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

KELEIVY rasite patarimų teisiniais ir kitais klausimais, gražių apsakymų, eilėraščių ir tt. Jis turi ir moterų skyrių.

METINĖ PRENUMERATA KANADOJ IR KITUR TIK \$5.00
Laiškus ir prenumeratą adresuokite:

KELEIVIS
696 Broadway, So. Boston, Mass. 02127 USA.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.
Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaktorių Vytautas Bildušas.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

TAUPOK IR SKOLINKIS

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME

TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

KAPITALAS SIEKIA DU SU PUSE MILIJONO DOLERIŲ

MOKAME: DUODAME:

4% už depositus Morgičius iš 6 1/2%

5% numatyta už šėrus Asm. paskolos iš 7%

Asmeninės paskolos duodame iki \$5,000.- ir morgičius valdžios nustatytą normą, 66% įkainuoto turto.

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000.- Asmeninės paskolos, mirties atveju, apdraustos iki \$5,000.-

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenęs Kanadoje.

Kasos valandos: Kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

Būstinė: Lietuvių Namai - 1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont. o Telefonas LE 2-8723.

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

IVAIRIUS SUDĖTIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO IKI 33 SVARŲ. PRAŠOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, suvarmos mašinos, televizijos aparatai, pianai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t.t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytą ir apdraustą įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimų įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspreisu. Apmokėsite gavę mūsų praeisimą.
- Siuntiniai ir greitai patarnaujame.
- Jei u turima nealkoholų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mūšiai pasišikinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONSEVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak.; šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.
Savininkai A. ir S. KALUZA

SVEIKATOS KLINIKA - Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydome lėšius ir psichologinę terapiją.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.P.

460 Roncesvalles Ave., Toronto

Tel. LE 3-8008

Reportažas iš Toronto

PAŠNEKESYS METRO TRAUKINYJE

Užėjus vasaros karščiams požeminiame traukinyje jaučiasi slopi tvanka. Ypač tai ryšku senesiose, oro vėsinatuvų neturintuose, raudonuose vagonuose. Atidarytos galinės durys, traukiniui einant, duoda vėjo traukimą. Bet pro atdaras duris įeina stotyse stabdymui naudojamo, ant bėgių pilamo, trinto plieno dulkių. Be to traukinio bildėjimas kelia tokį triukšmą, kad esant arčiau durų sunku susikalbėti. Ir dabar pora tautiečių dalinasi nuomonėmis, dėl kažko nesutinka, bet apie ką eina reikalas neįmanoma girdėti. Vienas, kitas atitrukęs žodis teigia, kad jų apkalbamas kažkoks balius, pokylis.

Traukiniui sukančiam iš University linijos į Yonge gatvę, dėl peronų išdėstymo kitoje pusėje, konduktorius pereina iš vieno vagono kampinės kabinukės į kitą vagoną. Tarnautojas, pereidamas vagonų tarpą, stumtelia duris ir jos užsitenkia. Tuo pačiu į vagoną grįžta pusėtina ramuma, nebesigirdi įbėgius besikalančių ratų bildėjimo. Dabar jau aiškiau girdisi keleivių tai vienur, tai kitur vedami pokalbiai.

Mūsų tautiečiai kalbasi apie vieną, platesnio maso, 25 metų vedybinį minėjimą - puotą. Lengva kasarine eilute vilkį vyras sako, kad tų balių ir pokylių esą be galo daug. Jo

NOTARAS

ANTANAS LIUDŽIUS, B.L. Bendradarbis V.S. Mastis, L.L.D.

Namų, farmų ar bet kurio verslo pirkimo - pardavimo dokumentų sudarymas, morgičiai, sutartys, testamentai ir visi kiti teisiniai reikalai.

408 RONSEVALLES AVE.,

TORONTO.

Margio vaistinės II aukštas.
Tel: Įstaigos LE 7-1708,
Namų CK 9-6166.

manymu šiuo atveju būtų buvę prasmingiau kuo nors kitu atžymėti sidabrinę sukaktį. Kuo nors tokiu kas daugiau tikėtų pačių solenizantų dvasiai, daugiau ją įprasminėtų. Pavyzdžiui jis pamini, kad ir pusė baliaus išlaidų būtų sudarę nemažą Kultūros Fondui įnašą. Jeigu ne tam, tai apčiuopemesnė auka galėjo tekti kuriai parapijai. Gerai būtų ir keletas siuntinių Vokietijoje vargstantiems tautiečiams. Pagaliau, kad ir dosnesnis prisiminimas savųjų giminių, esančių tėvynėje.

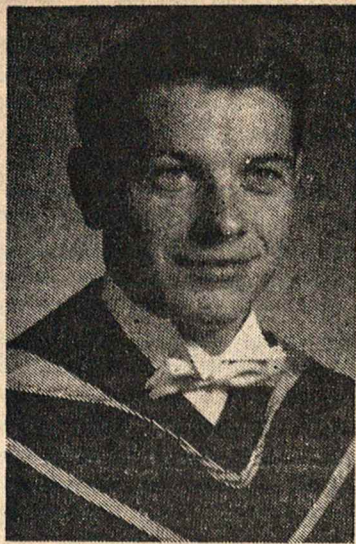
Lengvus, trumpom rankovėm baltinukus vilkįs bendrakeleivis pilnai sutinka su bičiulio išvedžiojimais, jo gražiais pasiūlymais. Bet jis negali suprasti paties minėjimo apipavidalinimo. Jam nesą aišku, kaip toks žmogus galėjęs pats sau rengti kilmingą sukaktį. Jei gu tai būtų eilinis asmuo, jeigu neturėtų draugų, jis nieko nesakytų. Bet čia

HAMILTON

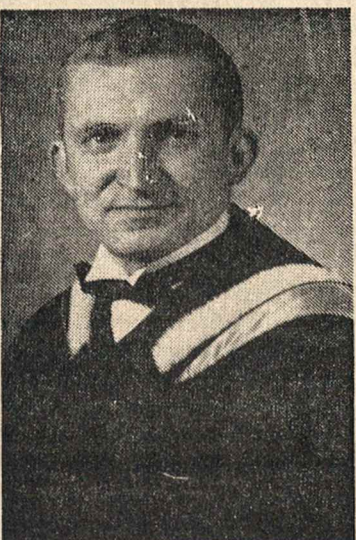
Geriausia taupyti ir skolintis tik
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyve
21 Main St. E., Kamb. 203, Tel. 528-0511.

Darbo valandos: Aukšti nuošimčiai už indėlius.
Prieinamos skolinimosi sąlygos.
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas.
Užtikrintas indėlių saugumas.
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave. Pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

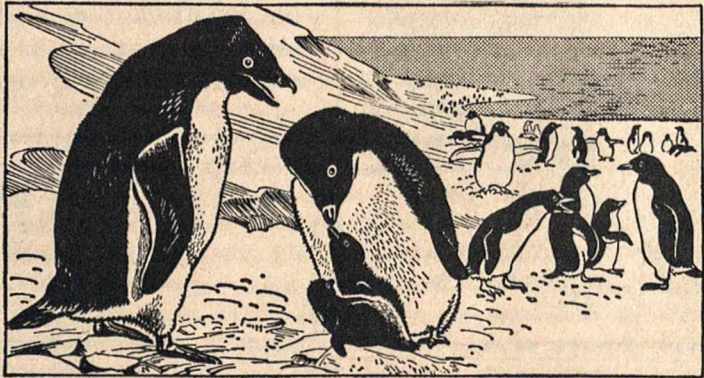

DAKTARAS ARVYDAS KRISCIUNAS. Naujųjų ateivių sūnus, gimęs 1943 m., Lietuvoje, žemiuose. Winnipege baigė pradžios mokyklą ir gimnaziją, įstojo į Manitobos universiteto Odontologijos fakultetą, kurį baigė š.m. gegužės 26 d. daktaro laipsniu. Dr. Arvydas versis savarankiška dantų gydymo praktika Winnipege. Tam reikalui jau susirado patalpas ir greitai laiku atidarys kabinetą. Po to žada sukurti šeimos židinį. Jo tėvelis Vytautas Krisciūnas Winnipege įsigijo mėsos priežiūros inspektoriaus teises, dirba skerdyklose kaip valdžios inspektorius. Šią vasarą buvo išsiųstas valdžios lėšomis pagilinti studijų, kurias baigęs grįžo į Winnipegą.

JUOZAS GRABYS gegužės 26 d. baigė Manitobos universitetą ir gavo gamtos mokslų bakalauro — "Bachelor of Science" laipsnį. Jis yra gimęs 1935 m. gegužės 25 d. Lazdininkų kaime, Darbėnų valsčiuje. Su savo tėvais ir seserimis atsidūrė Vokietijoje. Prasidėjus emigracijai, su pirmais transportais atvyko Kanadon. Seserys iškėjo į išsiskirstę po įvairius kraštus, o Juozas liko su savo sena motina uždirbti duoną. Juozas dienomis dirbo automobilų įmonėje, o vakarais mokėsi. Taip jis baigė 12 klasių ir įstojo į Manitobos universitetą. Žiemą studijavo, o vasarą dirbo geležinkelio tarnyboje. Kai kiti maudėsi ar žuvavo, Juozas dirbo prie traukinių linijų ilgiausias valandas. Ir šiai atėjo gegužės 26 diena, kurią fakulteto dekanas Juozui įteikė universiteto baigimo diplomą. Kartu su Juozu džiaugias ne tik jo motina, bet ir visi artimieji, kurie gegužės 26 d. Oak Point vasarvietėje suruošė jo pagerbimą ir įteikė gražią dovaną.

Paieškomas Leonas Palkotas gyvenęs Vokietijoje 1945 m. ir Lėvėris kiles nuo K. Nau-miesčio. Atsiliepti į NL-vą.

Antarktikoje, pietuose gyvena rūšis pingvinų, vadinami Adelie pingvinai, kurie pasirodo labai inteligentiški: gyvena didžiulėmis bendruomenėmis, bet sudaro ir atskiras šeimas, kur pingvinas ir pingvinienė labai ištikimi vienas kitam, labai rūpinasi savo vaikais. Šie pingvinai labai nerangūs saulėje, bet vandeny nepaprastai greitai — gali plaukti iki 30 mylių greičiu per valandą.

Hamiltono Vyskupo Motiejaus Valančiaus Lietuvių Šeštadieninės Mokyklos trečioji laida, baigusi X skyrių. Stovi iš kairės: K. Gedrimaitė, D. Juozapavičiūtė, R. Sakalas, M. Trumpickaitė ir K. Paršėtytė; sėdi: skyriaus mokytojas K. Mileris, mokyklos globėjas mons. dr. J. Tadarauškas ir vedėjas J. Mikšys.

Nuotr. A. Juraičio

Winnipego lietuvių visuomenė dalyvauja savo klebono kun. J. Bertašiaus kunigystės jubiliejuje. Kalba arkivyskupas G.B. Flahiff, jo dešinėje sėdi jubiliatas kun. J. Bertašius, arkivyskupo kairėje stovi minėjimo komiteto pirmininkas E. Fedaras ir sėdi vyskupas Vincentas Brizgys. Kiti Winnipego lietuviai. Foto N. Mileišio.

WINNIPEGO KLEBONAS

Gegužės 21 d. winnipegiečiai iškilmingai paminėjo savo klebono kun. J. Bertašiaus 25-kių metų kunigavimo jubiliejų.

Jubiliatą pagerbus ir svečiams išvažinėjus, dabar galima pasakyti, kad jis buvo sėkmingas ir pilnai parodė vertę to žmogaus, kuris visą savo darbą ir jėgas duoda ne sau, bet savo pasirinktai užduočiai — žmonių patarnavimui, o taip pat nepamiršdamas ir savo gimtojo krašto tautinių reikalų.

Sekmad. II val. prisipildoma pilna šv. Kazimiero parapijos bažnyčia. Pamaldas laiko jubiliejetas kun. J. Bertašius, su seminarijos draugais: kun. V. Katarskiu, kun. J. Vainausku ir kun. P. Kuru, ir arkivyskupas G.B. Flahiff, vysk. V. Brizgys, ark. pav. mons. Chartrand-Knight of Columbus, kiti vyskupijos palydovai ir daugelis kunigų svečių, kurie suvažiavo į jubiliejaus pagerbimo minėjimą.

Pamokslą pasakė ark. G.B. Flahiff, o po jo vysk.

ATŠVENTĖ JUBILIEJŲ

V. Brizgys.

Pamaldų metu gieda lietuvių bažnytinis choras vadovaujamas D. Januškaitės, o pamaldoms jau vargonavo jaunas vargoninkas P. Stankevičius.

Pasibaigus pamaldoms, visi sueina į parapijos salę.

Minėjamą atidarė ark. G. B. Flahiff.

Pagrindinę kalbą pasakė kun. V. Katarskis. Kalbėjo kun. A. Žvinklys ir iš svečių paskutinį žodį tarė BALFO reik. ved. kun. L. Jankus.

Užbaigai sekė paties jubiliejaus padėkos kalba. Po jo kalbos sekė daugybė telegramų bei raštų sveikinimų.

Pasibaigus kalboms jubiliejaus buvo įteikta 700 dol. čekis kelionei į šv. Žemę. Minėjimo programą vedė E. Kalasauskas, o viso minėjimo parengimą ant savo pečių garbingai išnešė Everestas Fedaras, talkininkaujant savo priesaikai ir kitiems parapijiečiams.

K. Strikaitis.

BŪKIME SVEIKI

NIKOTINAS

Grynas nikotinas — alkaloidas, randamas tabako lapuose (Nicotiana tabacum, Nicotiana rustica ir kt.), yra bespalvis, lakus, gerai vandeninyje tirpstantis aliejinis skysis. Tabako dūmuose rasta apie 100 įvairių medžiagų, kurias galima suskirstyti į 4 grupes:

1. Nikotinas, jam giminingi alkaloidai ir jų irimo produktai. Cigaretėje yra 12—15 mg, cigare 120—150 mg nikotino. 50—100 mg nikotino lašas — žaibiška mirtis. Ypač pavojingas rūkitorius cigarečių galas, kur susirenka 30—50% viso nikotino. Dalis nikotino rūkant išsisklaido su dūmais, dalis sudega ir, surūkijus per dieną 20 cigarečių, į organizmą patenka 2,5 mg nikotino. Rūkant pypkę, nikotino patenka mažiau. Būdingas nikotino veikimo dvilypumas: mažos jo dozės dirgina nervų sistemą, o didesnės — slopina.
2. Smalkės, ciano rūgštis ir kitos dujos, blokuojančios audinių aprūpinimą deguonimi.
3. Erzinančiosios dujos — aldehidai.
4. Įvairios dervos, kurių tarpe yra vėžį sukeliančių medžiagų. Surūkijus 20 cigarečių, į organizmą patenka 350 mg dervų. Šiuo metu tabako dūmuose aptikta trys vėžį sukeliančios medžiagos: arsenas, radioaktyvusis kalis ir žymiai aktyvesnis už juos benzpirenas.

Medikai apsinuodijimą nikotinu skiria į ūmų ir lėtinį. Ūmiai apsinuodijus, iš pradžių atsiranda seilėtekis, pykinimas, galvos svaigimas, susiaurėja vyzdžiai, pakyla kraujospūdis, širdis lėčiau plaka, kvėpavimas padidėja ir t. t. Vėliau burna išdžiūva, vyzdžiai išsiplėčia, vemiamas, širdis pradeda plakti vis dažniau, kvėpavimo centro sudirginimas pereina į slopinimą ar net į paralyžių, kartais sutrinka regėjimas, atsiranda raumenų traukuliai ir, laiku nesuteikus reikiamos pagalbos, žmogus gali mirti — uždusti dėl kvėpavimo centro paralyžiaus.

Ilgiau rūkant, organizmas pripranta prie nuolatinio nikotino naudojimo. Rūkitorius jaučia „nikotino badą“, ir nuolatos papildo jo atsargas organizme. Lėtinio apsinuodijimo nikotinu simptomai labai įvairūs, jie priklauso nuo organizmo sukelto liguistų pakitimų. Minėtosios keturios tabako dūmuose esančių medžiagų grupės kiekviena savai pakenkia įvairius vidaus organus. Įrodyta, jog rūkitoriai 36 kartus dažniau nei nerūkantieji serga kraujagyslių spindžio užkietėjimu (širdies ir kraujagyslių). Nikotinas, sąlygojdamas arterijų spazmus, padeda atsirasti hipertenzinei ligai, skrandžio opaligiai, kartais vainikinių širdies arterijų spazmai būna ypač lėtiniai — išsivysto miokardo infarktas, dėl kurio ligonis gali mirti. Stebimi įvairūs rūkitorius širdies ritmo sutrikimai.

Kitos sudėtinės tabako dūmų dalys taip pat žalingai veikia organizmą. Štai smalkės, patenkančios į organizmą surūkijus 20 cigarečių, sujungia 5% hemoglobino, deguonies pernešėjo. Sergantiems lėtinėmis širdies-kraujagyslių bei kvėpavimo sistemų ligomis ypač pavojinga rūkyti, juo labiau, kad jų audinių aprūpinimas deguonimi ir šlapio sutrinka. Labai būdingi rūkitoriams lėtiniai kvėpavimo takų uždegimai, kuriuos sukelia erzinančiosios dujos. Jie neretai pereina į įvairius plūgus plaučių susirgimus ir kitas ligas. Nors rūkymas nėra vienintelis veiksnys, nulemiantis plaučių vėžio atsiradimą, tačiau negalima įrodyti, jog daugiau rūkantieji, ypač vyresnės amžiaus žmonės, dažniau miršta nuo plaučių vėžio. Net lėtinis kvėpavimo takų uždegimas šiuo atžvilgiu gali būti lemtingas, nes mokslininkai yra pastebėję, jog lėtinio uždegimo pakenktos ląstelės yra linkusios tam tikrose sąlygose pereiti į vėžinį augimą.

Taigi be žalos rūkymas nieko kito organizmui negali duoti. Aišku, tuos pačius liguistų organizmo pakitimus gali sukelti ir tabako nuoviro vartojimas, tik žymiai didesniame laipsnyje, nes daugelis tabako sudėtinųjų dalių patenka į nuoviro didesnes koncentracijas. Tokie atvejai gali būti pakenkti ir nikotino išskiriantieji bei sudarantieji organai, nes jie steigiai perkraunami nuodintomis medžiagomis. Todėl, jeigu žmogui trūksta valios atsakyti rūkymo, jokių būdu tuo tikslu netinka naudoti tabako nuoviro. Yra priemonių, padedančių atsakyti rūkymo, tačiau tam reikalinga gydytojų priežiūra ir patarimai.

Gyd. V. GRABUSKAS

ST. CATHARINES, SUDBURY, ONT. ONTARIO

RUOŠIA GEGUŽINĘ

Liepos 9 d., sekmadienį įvyksta SLA 72 kuopos tradicinė gegužinė Ant. Podolskio sodyboje, prie Paris, Ontario (ten, kur buvo praeitais metais). A. Podolskio 8 akrų žemė sudaro nepaprastai gražią lygumą prie Grand upės. Ji tinkama gegužinei-piknikui. Pro sodybą teka srauni upė, gegužinės alkštė apaugusi medžiais. Pavėsiuose išdėstyti stalai.

Gegužinės vietoje yra dvi krosnys, kuriose svečiai gali gamintis maistą. Už gegužinės alkštės prasideda tvenkinys, kurį papildoma iš kalno tekantis šaltinis. Tvenkinys yra įruoštas vandens dviratis. Čia jaunimui bus įdomu pasivažinėti. Be to, yra šiomis dienomis baigtas įruošti maudymosi baseinas. Vanduo yra filtruojamas.

Gegužinėje programą išpildys R. Ulbinaitė iš Hamiltono, kuri daugelį kartų pasirodė su savo menu televizijoje. Be to, bus jaunimui sporto varžybos ir laimėtojams įteiktos dovanos.

Į SLA kuopos gegužinę atvyksta iš Rodnės, Bathwell ir kitų vietų tabako augintojai. Gegužinė organizuota vyksta iš Niagara Falls, St. Catharines

žvejų ir medžiotojų klubas "Geležinis Vilkas" birželio 25 d. pp. Jutelių vienkienyje rengia gegužinę, "Baravykę" prie French River. Programoje loterija ir įvairios rungtynės narių ir svečių tarpe.

Visi gegužinės dalyviai bus pavaistinti mūsų šeiminių gėrų užkandžiais. Taip pat bus galima atsigaivinti ne tik skaidrių upės vandeniu, bet ir įvairiais gėrimais. Bus gera lietuviška muzika, paukščių dainos ir pasigrožėjimas puikla gamta.

Kviečiame svečiais iš visur. Kas neturi susistėkimo priemonių, prašome skambinti į klubo valdybą. Atskiri pakvietimai nebus siunčiami. Tat iki greito pasimatymo "Baravyke".

Valdyba.

ir kt. lietuviai. Ši SLA gegužinė bus lietuvių susipažinimo, nes į ją atvyks ta ir iš tolimųjų apylinkių lietuviai. Atvykusius svečius linksmins lietuviška muzika. Bus loterijos laimėtojams įteiktos dovanos. Taip pat veiks užkandžių ir gėrimų bufetas. Kviečiame ir kaimyninių SLA kuopų narius bei svečius atvykti į ruošiamą gegužinę. Kuopos V - ba

J. Laurinaičio maisto krautuvė Montrealyje, 1918 Frontenac Street, prie pat požeminio traukinio stoties-Metro Frontenac. Čia parduodama įvairios šviežios ir rūkytos lietuviškos dešros bei mėsa, alus ir kiti įvairūs maisto gaminiai. Į namus pristatoma nemokamai. Skambinkite telefonu 524-0209. Greta krautuvės durų matomos antros durys — tai įėjimas į Laurinaičio sūnaus Foto TONY'S studiją, kuri yra antrame aukšte, kaip matome atvaizde. Studija aptarnauja lietuvius visais atvejais Tėvo ir sūnaus įmonės yra J. Laurinaičio namuose.

MONTREAL

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Ivyko sukaktuvinę dieną, birželio 14 d. Pavakariams prie paminklo kovojusiems už laisvę trys Pabaltijo tautos padėjo gyvų gėlių vainiką, perjuostą trim kaspinais su užrašu, skelbiančiu rusų genocidą Pabaltijo valstybėse. Po to estų bažnyčioje buvo muzikinis momentas. Vakare gi per radio stotį CFMB buvo valandėlė anglų kalba, kurios metu painformuoti visi, kalba angliškai, apie Pabaltijo valstybių okupaciją, persikiojimus, rusų išnaudojimą pavergtųjų ir duota visų trijų tautų muzikos.

ST. JEAN BAPTISTE

prancūzų organizacija kasmet prieš St. Jono šventę padaro priėmimą etninių grupių atstovams, su kuriais pasikalba aktualiomis mažumų temomis klausimais ir jų santykius su prancūzais. Taip buvo ir šiame. Į priėmimą atsilanke apie 30 etninių grupių atstovų, kurie šeiminkams kėlė eilę klausimų. Į klausimus atsakinėjo dir. p. Gauthier ir kiti.

OP. SOL. E. KARDELINĖS Muzikos studijos koncertas sekmadienį AV salėje buvo sekmingas ir įdomus. Studijos vedėja, kaip kasmet, prieš koncertą padėjo mokiniams tėvams ir svečiams, kurių buvo iš Čikagos ir net iš Indijos, už atsilankymą ir aptarė mokinius ir koncertą. Koncerte buvo apie 20 pasirodymų. Po koncerto, tėvų vardu studijos vedėją pasveikino pp. Gudienė ir Girinis, dekoję už didelį kultūrinį darbą ir apdovanojo gėlemis. Buvo ir daugiau vertingų dovanų. Po to buvo padarytos fotografijos ir visi studijos mokiniai pavaisinti saldumynais. Apie koncertą bus parašyta vėliau.

"LITAS"

kaip visi bankai, bus uždarytas abiejuose skyriuose abu ilgųjų savaitgalių pirmadienius, tai yra birželio mėn. 26 ir liepos mėn. 3 d.

Taip pat primename, kad "Lito" Aušros Vartų skyrius neveiks sekmadieniais per liepos ir rugpjūčio mėnesius. Pr.R.

Dr. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE, Verdun

Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p.m.
antradienį ir penktadienį 2-4 p.m.

trečiadienį 7-9 p.m.
šeštadienį 11-1 p.m.
767-3175; namų 366-9582.

DANIŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

DR. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy Street, 1 aukštas
11-12 kambarys.
Tel: 932-6662; namų 737-9681

DR. V. GIRIUNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

expo67

PASUS IR BONŲ KNYGUTES
Montrealyje nusipirkite su žymia nuolaida darbo dienomis MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJOJE "LITE", o sekmadieniais po 10 val. pamaldų Aušros Vartų parapijos SPAUDOS KIOSKE.
"Lito", Aušros Vartų parapijos ir kioskos adresas:
1465 De Seve St., Cote St. Paul, Montreal 20, Que.

JAUNIMO DĖMESIUI

Liepos 1 d. atvažiuoja Toronto lietuvų šeštadieninės mokyklos 10-tos klasės mokinių ekskursija su mokytojais į Pasaulinę parodą. Ekskursijai vadovauja mokyklos ved. Andriulis.

Montrealio Lituainistinis seminaras ir aukštųjų kursai liepos 1 d. 7 val. vak. ruošia susipažinimo subuvimą-pasilinksminimą su vaišėmis. Šokiams gros geras orkestras. Visas lietuviškasis Montrealio jaunimas kviečiamas dalyvauti, pagerbiant svečius.

MONTREALIO LIETUVIŲ DAILININKŲ DARBŲ PARODA

atidaroma visam Pasaulinės parodos laikui salėje, esančioje 9001 Airlie St., LaSalle, kampas 76 Ave. nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro, išskyrus pirmadienius. Parodoje bus darbai: R. Bukausko, P. Baltonio, J. Grabušo, R. Pieštinos, V. Remeikos, O. Šablauskienės, A. Vazalinsko ir A. Zubienės.

• Mamertas Mačiukas su žmona, 7 dukterų tėvai, šiomis dienomis susilaukė sūnaus ir seserys broliuko.
• Kapt. RV ir Karina Paukštaičiai susilaukė sūnaus ir sūnus Vitas broliuko.
• Gydoš Dr. J. Šemogo žinioje: p. Alekna, p. Jacevičienė, A. Kudžma ir kt.

• Augustinui Kalvaičiui 50 metų amžiaus sukakties proga draugai suruošė šaunų pasveikinimą Petro Ražano namuose.

• R. Laimikis jn. savo darbovietėje ėjęs aukštas pareigas Montrealyje, dabar yra perkeltas manager pareigoms į Toronto, Ont.
• Vytautas Mizgaitis iš Verduno, p. Ivanauskienės sūnus, buvo labai sunkiai susirgęs ir dar tebeguli ligoninėje.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS gegužinėje sekmadienį, parapijiečiai ir svečiai gaivinosi

VYKSTANTIEMS Į PASAULINĘ PARODĄ MONTREALYJE

- Išnuomuojami 6 kambariai rezidenciniame rajone, netoli nuo parodos. Kaina nuo \$6.00 dienai.
- Vieta parkavimui.

J. Skučas, 6966 - 44th Avenue, Rosemont,
Montreal 36, P.Q.
Tel. (514) 722-6152

DĖMESIO MONTREALIO IR APYLINKĖS LIETUVIAMS

Turime šviežių ir skanių sūrių, taip pat šviežių ir rūkytų lietuviškai pagamintų dešrų.

Prašome pasinaudoti mūsų produktais ir pasitarnavimu pristatant į namus.
Skambinkite Bruno Jazpka, tel. - 766-9041.

ADVOKATAS

JOSERH P. MILLER

B. A., B. C. L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
UN 6-2063 ir UN 6-2064

Notaras

J. BERNOTAS
B.A., B.C.L.
Sun Life Building
Suite 2001
Tel.: UN 6-4364.

Petras Klimka iš Lietuvos šiomis dienomis atvyko į Montrealį aplankyti seseris Brankienę ir Zavičienę, kurios išrūpino jam dokumentus per KLM oro linijas agentą Michel Karger. Dokumentų sudarymą pradėjo prieš 7 mėnesius, kas esamomis sąlygomis skaitoma trumpu laiku. P. Klimka yra kilęs iš Rokiškio - Panemunėlio. Su seserimis nebuvo matęsi; viena 30 ir antrąja 40 metų ir šiuo susitikimu vieni kitiems džiaugiasi, jis turi teise paviešėti iki gruodžio mėn.

Specialistas dokumentų sudarymui iš Lietuvos giminėms atsilankyti.

MICHEL KARGER.

Jau laikas pradėti registravimąsi norintiems 1968 m. skristi į Vilnių - Lietuvą.

ADRIA TRAVEL SERVICE

3968 St. Lawrence Blvd.,
Montreal, tel. 844-5292.

Istiesy, buvo gražus lietuviškų kelių valandų pasveikinimas taip viliojančio ir žalio vasaros gamtoje ir tokiam gausingame dalyvaujančiųjų skaičiuje.

Svečių tarpe pasisekė buvo sutikti NL bendradarbis iš Sudburio, Ont. J. Kručas, kuris su sūnum Vilium jau kelios dienas kai Montrealyje, taip pat suduriečiai; J. Remeikis, Alb. Staškevičius, Kost. Tutinas. Sutiktas buvo Juozas Kapaciūnas iš Chicago, kuris svečiavosi savo pusbrolio J. Skinkio šeimoje. Sutikti ir nesutikti svečiai iš kitų lietuviškų kolonijų yra atvykę tikslu EXPO 67 aplankyti.

• Tuokiasi Aušros Vartų parapijoje S. Vaškelytė su J.Y. Harvey.
• Paskutinio sekmadienio rinkliava 218.00 dol.
• Sveikiname visus Jonus ir Jones vardadienio proga. Ypatingai sveikiname Dr. J. Mališką 50 metų, amžiaus sukakties proga.

NEWS IN REAL ESTATE

IMMEUBLES -- DERAGON & RIEDEAU REALTIES

7623 Edouard Street, LaSalle.

Tel. 365-4872

L. Deragon

Mūsų ilgametė praktika padės sutaupyti daug pinigų ir

J.P. Rieudeau

sąžiningas pataravimas padės išspręsti Jūsų pirkimo problemas perkant namus. Pirmieji ir antrieji morgiai yra parūpinami tiesiog pas mus. Prašom skambinti: Tel: 365-4872. (Mes paimsim iš namų).

INTERCONTINENTAL CLUB
Cocktails - Dancing Nightly

Kviečia visus atsilankyti į Intercontinental klubą, kuris yra 696 St. Catherine Street W., (prieš T. Eaton'o krautuvę).

Kreipkitės asmeniškai pas Joe Stankaitis.

Europietiška muzika ir sokiai kiekvieną naktį - jausites kaip Bavarijoje.

Juozas Stankaitis
Manager of the Club.

Tel. 861-1507

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker

3907 ROSEMONT BLVD.

Tel. OFF.: 722-3545

RES. 256-5355

S-tos "Lite" nr. 752D

TORONTO, ONT.

TORONTO ŠAULIŲ V. PUTVIO KUOP. VEIKLA

Birželio 7d. įvyko kuop. valdybos posėdis, kuriam buvo aptartos detalės dėl kuopos dalyvavimo pabaltiečių veteranų korpo organizuojamoje birž. 14 d. mašinų su plakatais vilkstinėje-demonstracijoje.

Tame pačiame posėdyje atsistatydino iš pareigų kuop. sekretorius ir moterų sekcijos vadovė Stasė ir Juozas Zavičai, išvyksta pastoviai apsigyventi į Montrealį. Kuopos sekretoriaus pareigas laikinai perėmė kuop. valdyb. vicepirm. Vincas Bačėnas. P. G.

P. P. ZAVIČIŲ

ATSISVEIKINIMAS

Birželio 11d. sekmadienio vakare, šaulių Stasės ir Juozo Zavičių bute įvyko jaukus atsisveikinimo pobūvis su išvykstančiais iš Toronto Zavičiais. Ta proga kuop. pirm. St. Jokubaitis priminė šaulių Zavičių nuveiktus per 10 metų kuopai darbus. Per visą tą laikotarpį Juozas buvo pirmutinio kuopos veiklos gretose, jei ne valdybos narys, tai šaudymo sekcijos vadovas.

Pirmininkas apgailėto jį išvykimą ir palinkėjo sėkmingai įsikurti Montrealyje bei įsijungti į LK Mindaugo kuopos veiklą.

Prisiminimui buvo įteikta dovanėlė su kuopos įrašu p. Misevičiaus meniškai išdrožinėta stovyklėlė su tautine vėliavėle. Juozas, žmonos ir savo vardu padėjo už dovaną ir linkėjimus. Šaulys P. G. • Šeštadienį, birželio 24 d. Keglės Labbatt meistrų varžybos.
• Birželio 18 d. Kaune mirė prof. istoriko Jonyno našlė Jonvniene, motina Vytauto Jonyno Montrealyje ir Kestučio Jonyno New Yorke, taip pat Birutės, kuri gyvena Lietuvoje.

TORONTO

BIRŽELIO MINĖJIMAS

Nelaimingas birželis Toronte buvo paminėtas 14 dieną įprastu, nusistovėjusiu, gal net išlaidėjusiu, tvarka. Dėl to, nežinodami 80 laipsnių F. viršijančios temperatūros ir vėsinaus patalpos, net su latviais ir estais nepajėgta pripildyti Eaton auditorijos. Prie to dar nepasirodęs svečias kalbėtojas liberalų Nixon, nei latvius ir estus reprezentuoją konsulai teigė, kad tam reikėtų ieškoti naujų formų. Gal vertėtų grįžti prie pernykščio metodo susirenkant atvirame ore prie parlamento ar pan.

Programa pradėta angliškai išvirsti į atitinkamos tautos požūrių, pradėjus kalbėti konsului J. Žmuidzinui. Nors konsulas kalbėjo gražiai apie Sibirą vežamų, Pabaltijo tautų tragediją, bet jausmas buvo savotiškai keistas, kad daugumas dalyvių nesuprato prelegento. Tai buvo tarsi svečiuojantis pas šeiminką, kuris pasikvietęs kitų tautų svečius, kalba su jais, ragina juos vaišintis savąja, lietuviška kalba. Tik tuo skirtingumu, kad vaišių skonis nekinta, o konsulo mintys daugumos liko nesuprastos. Tas pats, žinoma, buvo prašnekus latvių ir estų atstovams. Tik nepageidautinų svečių vietoje pasijautė mes, nes galėjome klausyti tik latvišką ir estišką tarseną. Perituose minėjimuose jau buvo įneštas bendras, visiems suprantamas anglų kalbos naudojimas. Šiuo atveju reikia suprasti ir minėjime dalyvavusių, angliškai kalbančių svečių jausmą.

Atsilankymą dalinai pateisino meninė programa, kurioje, aišku, geriausiai pasirodė mūsų "Varpas" su naująja dirigente, D. Skrinskaite. Ypatingai patrauklūs buvo dainininkių tautiniai drabužiai ir už jų, juoda apranga domiuoją vyrų. Nors mūsų tautiniai rūbai gražūs ir spalvingi, bet į akis metasi jų ilgumas. Einant su laiku būtų pravartu palydėti.

Jeigu jūs norite informuotis reguliariai apie Šimtmečio įvykius ar jų pakeitimus Toronto srityje, pasiųskite užklaimus į Šimtmečio Namus arba telefonuokite 362-1967 ir 362-2428. Ir atsiminkit, Šimtmečio Namai priklauso nuo grupių, ir joms suteiktą, ką jūs planuojate. • Šeštadienį, birželio 24 d. Feiervėkų paradas, York Township savivaldybė.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS ŠEŠTADIENIS PER CFMB STOTI

BANGA 1410, 10:00 VALANDA VAKARŲ
Programos vedėjas L. Stankevičius
Tel. 669-8834.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

6695-35-1a Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. RAYmond 7-3120.

Keating FORD

Sales Limited
4415 Bannantyne Ave.,
Verdun.

FALCON - FAIRLANE
GALAXIE - THUNDERBIRD
MUSTANG - TRUCKS

USED CARS
1 year guarantee.

Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Sales Managers Assistant
Keating Ford lietuvis atstovas
769-8831.

Tel. namų DO6-2548
Ištaigos 769-8529.